Duurzamer worden door het 'oars' te doen

Duurzaamheidsagenda Waadhoeke

19 mei 2020

INHOUDSOPGAVE

1 VISIE 4

1.1 Inleiding 4

1.2 Waadhoeke, een profiel 4

1.3 Op naar een duurzame gemeente 5

1.4 Stap voor stap verduurzamen 5

1.5 Sustainable Development Goals 6

1.6 Duurzamer worden door het 'oars' te doen: binnen 3 thema's 7

1.7 Algemene uitgangspunten 7

1.8 Kader 8

1.9 Visualisatie duurzaamheidsagenda Waadhoeke 10

2 PROGRAMMA'S 11

2.1 Drie programma's 11

2.2 Opbouw per programma 11

2.3 Tweejaarlijkse monitoring doelen per programma 11

2.4 Dekking kosten duurzaamheidsagenda 12

3 PROGRAMMA 1 'OARS MEI ENERZJY OMGEAN' 13

3.1 Programmadoel Oars mei enerzjy omgean 13

3.2 Programma visualisatie 14

3.3 Programmalijnen 15

3.3.1 Programmalijn Besparing 15

3.3.2 Programmalijn Opwekking 19

3.3.3 Programmalijn Warmtetransitie 23

3.3.4 Programmalijn Duurzame Mobiliteit 26

4 PROGRAMMA 2 'OARS MEI GRIEN OMGEAN' 28

4.1 Programma visualisatie 30

5 PROGRAMMA 3 'OARS MEI ÔFFAL OMGEAN' 31

5.1 Programmadoel Oars mei ôffal omgean 31

5.2 Programma visualisatie 33

5.3 Programmalijnen 34

5.3.1 Programmalijn Afvalstoffen 34

5.3.2 Programmalijn Grondstoffen (circulaire economie) 37

BIJLAGE 1 38

Projecten 'Oars mei enerzjy omgean' 38

Projecten 'Oars mei offâl omgean' 44

BIJLAGE 2 48

Overzicht van alle 17 Sustainable development goals 48

BIJLAGE 3 49

Afwegingskader zonneweides 49

BIJLAGE 4 50

Motie Zienswijze 'meer romte voor een open discussie over duurzame energie 50

1 VISIE

1.1 Inleiding

De gemeente Waadhoeke bevindt zich momenteel midden in een wereldwijde transitie naar een duurzame samenleving. Voor de één kan dat niet snel genoeg gaan. Voor de ander is het vooral de vraag wie er gaat betalen en wat de effecten zullen zijn. Waadhoeke is immers maar een stipje op het postzegeltje dat Nederland in de wereld voorstelt.

Dit vraagstuk speelt op grote schaal, maar de kracht van deze verandering ligt bij de samenleving: inwoners, bedrijven en regionale samenwerkingsverbanden in onze gemeente. Wij gaan vanuit de gemeente deze veranderingen stimuleren en faciliteren en zorgen voor een structureel en eenduidig beleid waar inwoners en bedrijven op kunnen bouwen. En dan is Waadhoeke met haar ruim 46.000 inwoners, 41 kernen wél een speler van formaat.

Met deze duurzaamheidsagenda geven wij invulling aan onze doelstelling uit het coalitieakkoord 2018-2022: **“Als gemeente een voorbeeld zijn voor duurzaam handelen waarbij we streven naar een energie-neutrale gemeente in 2040.”**

In onze duurzaamheidsagenda vertalen wij onze doelstelling naar concrete acties. Met deze acties dragen wij bij aan onze ambitie om op de volle breedte in te zetten op duurzame ontwikkelingen. De duurzaamheidsagenda bestaat uit:

- een **visie**,
- die wordt vertaald in **programma’s** met concrete doelen: bijvoorbeeld Energie;
- daarbinnen **programmalijnen** met subdoelen, bijvoorbeeld Besparing;
- die doelen worden vertaald naar **projecten** (bestaand of nieuw).

1.2 Waadhoeke, een profiel

Waadhoeke; een typische plattelandsgemeente met haar voeten verankerd in het polderlandschap van het noordwestelijk kleigebied, op de overgang naar het lage midden. Hoofdplaats Franeker heeft uitstekende voorzieningen, een goed vestigingsklimaat én is bereikbaar over land en water. St. Annaparochie en de andere grotere kernen staan garant voor de nodige voorzieningen op het platteland.

De gemeente telt ruim 46.000 inwoners op een oppervlak van zo’n driehonderd vierkante kilometer. Het voorzieningenniveau in de grotere plaatsen is ronduit goed, in de kleinere dorpen staat ze door maatschappelijke en demografische ontwikkelingen onder druk. Handel, industrie en zakelijke dienstverlening zijn geconcentreerd in de grotere kernen. In de dorpen is het goed en betaalbaar wonen. Het platteland wordt van oudsher gedomineerd door de veeteelt, akkerbouw en (glas)tuinbouw. Toerisme en (water)recreatie zijn in opkomst en bieden mogelijkheden voor duurzame groei.

Vanuit dit profiel gaan we op weg naar een duurzame gemeente.

1.3 Op naar een duurzame gemeente

Op naar een duurzame gemeente Waadhoeke. Oftewel: bij alles wat we doen, houden we rekening met de effecten op 'elders' en 'later'. Zo ontwikkelen we ons als gemeente in balans met de omgeving. Ieder mens, dier en plant verdient een plekje in onze samenleving. Hiermee houden we rekening bij al onze besluiten en acties.

Wij willen een duurzame gemeente zijn, omdat:

- **we dan beter op de toekomst zijn voorbereid;** grondstoffen raken op en de fossiele energievormen worden uitgeput. Een gemeente die grondstoffen opnieuw gebruikt en inzet op schone energie, denkt vooruit en is beter op de toekomst voorbereid.
- **het prettiger en gezonder leven is**; een groene omgeving met een rijke biodiversiteit draagt bij aan de gezondheid van mensen en verlaging van hun stressniveau. Dit maakt het prettiger leven in onze gemeente.
- **we er economisch sterker van worden**; uit onderzoek blijkt dat duurzaam ondernemen tot betere financiële prestaties leidt op korte én lange termijn. Daarnaast heeft een duurzame omgeving een grotere economische waarde en biedt kansen voor de toekomstige generatie.
- **het bijdraagt aan gelijke kansen voor iedereen**; de energietransitie kan (als we het goed aanpakken) ervoor zorgen dat kosten voor onze energie beter over de lagen van de bevolking worden verdeeld.

  het uitnodigt om het gebied te bezoeken en te ontdekken; een groen landschap maakt het voor gasten (en inwoners) aantrekkelijk om de gemeente te bezoeken en te ontdekken. Een omgeving waarin de energieopgave op een verantwoorde manier is ingepast, waar aandacht is voor biodiversiteit en waar de bermen vrij zijn van zwerfafval draagt daar aan bij.

1.4 Stap voor stap verduurzamen

Naast de gemeentelijke doelstelling om energieneutraal te zijn in 2040, zijn er landelijke doelstellingen voor CO2-reductie in 2030 en 2050. Deze zijn vastgelegd in de Klimaatwet (2019) en het Klimaatakkoord (2019).

Mijlpalen Energie- en Warmtetransitie

Op een rij gelden voor Waadhoeke de volgende **mijlpalen**:

- **2030: 49% reductie van CO2-uitstoot** ten opzichte van 1990. Dit is het centrale doel in het Klimaatakkoord (2019)
- **2040: Waadhoeke energieneutraal.** Dit betekent: door het jaar heen wordt er minstens evenveel energie duurzaam opgewekt binnen de gemeente als er wordt verbruikt.
- **2050: 95% reductie van CO2-uitstoot** ten opzichte van 1990 én Nederland aardgasvrij

Deze doelstellingen hangen met elkaar samen en met deze doelstellingen wordt de gemeente stap voor stap duurzamer. Hoe werkt dit?

- Broeikasgas CO2 (één van de belangrijkste oorzaken van klimaatverandering) komt vrij bij de verbranding van fossiele brandstoffen, zoals kolen, aardgas en olie. Reductie van CO2-uitstoot wordt dus bereikt door **het verminderen van de fossiele energievoorziening.**
- Het verminderen van de fossiele energievoorziening doen we door de **energievraag terug te dringen en tegelijkertijd de overstap te maken naar een duurzame energievoorziening**, met bronnen als zon- en windenergie.
- Energieneutraliteit wordt op dezelfde manier bereikt: het verbruik verminderen en de duurzame opwek vergroten. In deze duurzaamheidsagenda zetten we hier dan ook vol op in.

1.5 Sustainable Development Goals

De 17 Sustainable Development Goals (SDG's) zijn duurzame ontwikkelingsdoelen die in 2015 door alle lidstaten van de Verenigde Naties zijn aangenomen. **Deze duurzame ontwikkelingsdoelen vormen voor de periode tot 2030 dé wereldwijde duurzaamheidsagenda.** Ook Nederland heeft deze ambitieuze agenda onderschreven. Om de doelen ook echt te halen is ieders bijdrage nodig. De specifieke inzet van gemeenten is onmisbaar, omdat veel van de doelen raakvlakken hebben met opgaven van lokale overheden. Denk aan het terugdringen van ongelijkheid, maatschappelijke integratie, een prettige en veilige leefomgeving, duurzame productie en consumptie, en kwalitatief en participatief bestuur. Alle 17 SDG's bevatten subdoelen die direct of indirect raken aan het dagelijkse werk van Nederlandse gemeenten.
De kracht van de Global Goals agenda zit in haar ondeelbaarheid. Het uitgangspunt is dat alleen sprake kan zijn van duurzame ontwikkeling bij een goede balans tussen de pijlers people, planet en prosperity, ofwel het welzijn van mensen, de kwaliteit van natuurlijke ecosystemen en economische welvaart. De 17 doelen omvatten deze 'drie P's', en voegen daar de pijlers 'peace' en 'partnerships' als randvoorwaarden aan toe (*VNG handreiking "De Global Goals in het gemeentelijk beleid"*).

Ook Waadhoeke onderschrijft het belang van de 17 SDG's. Daarom doen wij mee met de VNG campagne 'Gemeenten 4 global goals'. Een campagne waarbij gemeenten worden ondersteund bij het werken aan de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen. Met de realisatie van een eigen duurzaamheidsagenda en biodiversiteit actieplan zet Waadhoeke concrete stappen die bijdragen aan de realisatie van de SDG's. In deze duurzaamheidsagenda koppelen wij onze eigen duurzame ontwikkeldoelen aan een of meerdere SDG's. Daarmee maken wij de verbinding zichtbaar tussen Waadhoeke en de wereldwijde opgaven ten aanzien van duurzaamheid. Klik hier voor een overzicht van de 17 SDG's.

1.6 Duurzamer worden door het 'oars' te doen: binnen 3 thema's

We willen de komende jaren energiek, verantwoord, circulair, schoon en biodivers zijn en blijven. Dit doen we door het anders aan te pakken in Waadhoeke.

Van startnotitie naar duurzaamheidsagenda

Op 5 september is de startnotitie duurzaamheidsagenda Waadhoeke vastgesteld. Hierin zijn 4 beleidsthema's opgenomen. Inhoudelijk gezien gaat het om drie thema's: *enerzjy, grien* en *ôffal. Voor deze* drie thema's is een programma opgesteld, waarbij de kleuren vanuit de startnotitie terugkomen:

- ***Oars mei enerzjy omgean in blauw.***
- ***Oars mei grien omgean in groen.***
- ***Oars mei ôffal omgean in oranje.***

Het vierde thema vanuit de startnotitie gaat over hoe de gemeente binnen de eigen organisatie wil verduurzamen. Dit valt onder de drie inhoudelijke thema's. Binnen elk thema worden andere partijen gestimuleerd én wordt gekeken hoe de gemeente het **'sels oars'** kan doen.

Oars mei enerzjy omgean

We willen als Waadhoeke in 2040 energieneutraal zijn en op een verantwoorde manier ondernemen, wonen en reizen. Dat doen we door een combinatie van besparen, duurzame opwekking en een groene warmtetransitie.

Door verantwoord te **ondernemen**, versterken wij onze concurrentiepositie. Door verantwoord te **wonen**, verbruiken we minder energie. En door verantwoord te **reizen**, verminderen we vervuiling. Maar bovenal gaan we bewust om met onze mensen, grondstoffen en ons ecosysteem.

Oars mei grien omgean

Wij zijn een groene gemeente. Anders met groen omgaan moet tot meer biodiversiteit leiden. Daarvoor willen we als gemeente zelf anders met ons groen omgaan, maar ook andere groenbeheerders verleiden tot een inrichting die tot meer biodiversiteit leidt. Hoe? Dat wordt vastgelegd in een eigen Biodiversiteit Actieplan (BAP).

Oars mei ôffal omgean

Wij vinden het tijd om echt stappen te zetten naar een circulaire en schone gemeente. We willen de hoeveelheid afval terugdringen en we willen het afval op een betere manier recyclen.

1.7 Algemene uitgangspunten

We hanteren voor ons streven naar duurzaamheid de volgende algemene uitgangspunten:

- We kiezen voor **Energieneutraal in 2040**. Dat wil zeggen dat we de fossiele energievoorziening zoveel mogelijk terugdringen en in 2040 niet meer energie verbruiken dan we duurzaam kunnen opwekken. Hiermee leveren we tevens een belangrijke bijdrage aan de *landelijke ambitie* van 49% CO2-reductie in 2030.

- We brengen **duurzaamheid dichtbij en overal**. Duurzaamheid moet tastbaar, zichtbaar en voor iedereen zijn. Bewustwording rond duurzaamheid is dan ook cruciaal bij de uitvoering van deze visie.
- De gemeente geeft het **goede voorbeeld**. Streven naar duurzaamheid in 2040 doen we allemaal. Als gemeente vervullen wij hierin een voorbeeldfunctie.
- In verbinding met partijen. We kunnen het als gemeente niet alleen en zullen daarom in verbinding blijven met belangrijke partijen in onze gemeente. Zoals het MKB, industrie en landbouw. Als gemeente stimuleren en faciliteren we waar mogelijk. **Samen kunnen we de grootste stappen zetten** naar een duurzame gemeente.
- De Duurzaamheidsagenda geeft richting, maar staat open voor nieuwe ontwikkelingen. Deze visie zet een stip op de horizon. Met daaruit voortkomend doelstellingen voor de middellange termijn en heel concrete projecten om morgen mee te starten. Toch **blijven we openstaan voor nieuwe ontwikkelingen**, die mogelijk bijsturing geven aan deze programma's en projecten. Daarom monitoren we de Duurzaamheidsagenda tweejaarlijks in de Raad. Eind 2021 vindt de eerste monitoring van de Duurzaamheidsagenda plaats.

1.8 Kader

De transitie naar een duurzame samenleving is onze prioriteit. We zoeken altijd naar een goede balans met andere belangen. Door deze balans op een goede manier te vinden, kan de verduurzaming tevens leiden tot een versterking van ons landschap of sociaal-maatschappelijke situatie. Wij stellen daarom aan deze transitie de volgende voorwaarden:

Landschap

Polders, dijken, akkers, vergezichten, wolkenvelden, de Waddenzee, monumentaal Franeker, karakteristieke (terp)dorpen en het nodige groen. Ze domineren het gezicht van de gemeente en geven het een uitgesproken ruimtelijke kwaliteit die inwoners, bezoekers en (cultuur)toeristen weten te waarderen.

De transitie naar een duurzame samenleving, en dan met name de energietransitie, zal hoe dan ook een ruimtelijke impact hebben. Als kustgemeente beschikken we over de ideale condities voor zon en wind, daarom zetten we in eerste instantie hierop in.

Bij nieuwe ontwikkelingen is de kwaliteit van ons landschap medebepalend. Deze zullen gerespecteerd en op zijn minst behouden moeten worden bij de verduurzaming van onze gemeente. We moeten hierin de juiste balans zien te vinden. We sluiten voor het behouden van de kwaliteit van ons landschap aan bij het landschappelijk kader dat in het proces van de Regionale Energie Strategie wordt ontwikkeld (Ontwerpend onderzoek).

Sociaal-maatschappelijk

De verduurzaming kan en mag niet alleen voor de 'happy few' zijn. We moeten allemaal onze bijdrage kunnen leveren. Zo vinden wij dat deelname in duurzame energieprojecten voor iedereen bereikbaar moet zijn, dan wel dat de lokale samenleving daar in zijn geheel van profiteert (door bijvoorbeeld een storting van de ontwikkelaar in een gebiedsfonds): een sociale verduurzaming.

Een sociale verduurzaming leidt tot meer sociale cohesie en betrokkenheid in de lokale samenleving. Waadhoeke kent van oudsher een sterke, sociale cohesie. Gemeenschappen zijn, vooral op dorpsniveau, hecht en goed georganiseerd met een rijk verenigingsleven en veel initiatieven van onderop. Behoud hiervan is voor ons een belangrijke voorwaarde bij het ontwikkelen en realiseren van duurzaamheidsprojecten.

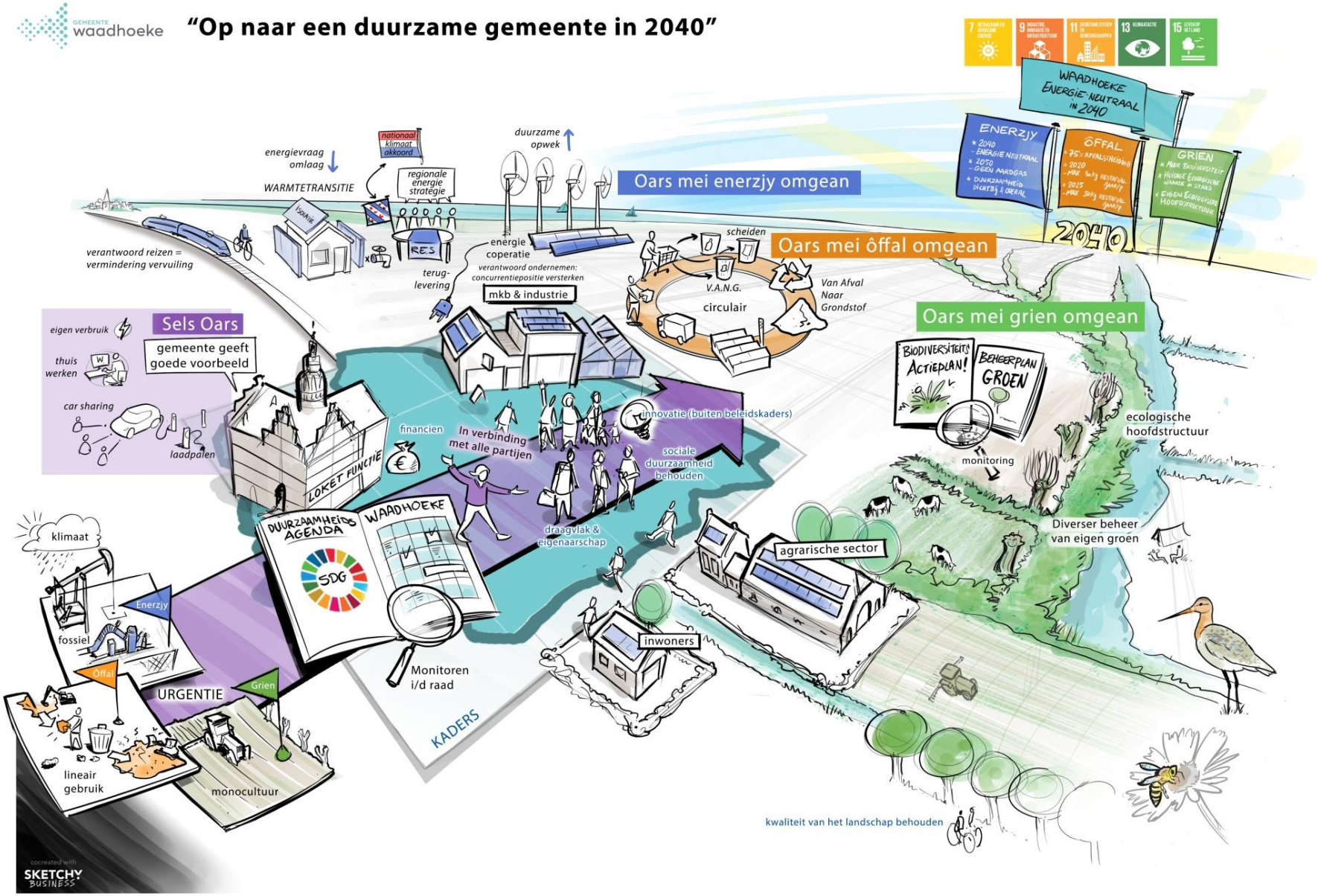
Samenwerking
Het bereiken van onze duurzame ontwikkelingsdoelen vraagt om een gezamenlijke inspanning van alle betrokken partijen. Inwoners, ondernemers, agrariërs, gemeente en eigenaren van gronden hebben allen een onmisbare rol in deze grote transitie. Wij hebben elkaar allemaal nodig om de noodzakelijke duurzaamheidsopgaven te realiseren.
In Waadhoeke is de agrarische sector sterk vertegenwoordigd en heeft zij een belangrijke rol in de verduurzamingsopgaven . Als een van de grootste grondgebruikers en als sector die veel energie en water nodig heeft voor haar bedrijfsvoering, kunnen zij een wezenlijk verschil maken in deze transitie. Waadhoeke hecht grote waarde aan het verder opbouwen en versterken van de samenwerking met de agrarische sector.

Draagvlak en eigenaarschap
Naast bewustwording, vormen acceptatie en draagvlak de basis voor deze transitie. Bij alle ontwikkelingen in de verduurzaming van onze gemeente vragen wij nadrukkelijk aandacht voor de wijze waarop aan draagvlakverwerving is gedaan en wat dat heeft opgeleverd. Want geen ontwikkeling zonder draagvlak. Daarom stimuleren wij inwoners en andere stakeholders om actief deel te nemen aan projecten (participatie). Daarmee zetten wij in op gedeeld eigenaarschap van de duurzaamheidsopgaven. Gedeeld eigenaarschap draagt bij aan een grotere slagingskans en reikwijdte van projecten.

Innovatie
Innovaties dragen bij aan een verbetering of versnelling van onze duurzaamheidsopgaven. Ontwikkelingen gaan vaak sneller dan de ontwikkeling van ons eigen beleid. Voor innovatieve projecten staan wij er daarom voor open om ons buiten onze eigen beleidskaders te begeven.

Financiën
Voor verduurzaming is veel geld nodig, maar deze ontwikkeling zal naar verwachting ook veel geld opleveren. De noodzaak om het ‘anders te doen’ leidt namelijk tot creativiteit en omdenken. Hierdoor ontstaan nieuwe verdienmodellen die de verduurzaming mede kunnen dragen. Daarnaast steekt de gemeente zelf geld in de verduurzaming en onderzoekt de gemeente financieringsmogelijkheden voor duurzame ontwikkelingen.

1.9 Visualisatie duurzaamheidsagenda Waadhoeke

2 PROGRAMMA'S

2.1 Drie programma's

Om in de volle breedte invulling te kunnen geven aan duurzaamheid, willen we 'oars omgean' met:

ENERZJY	GRIEN	ÔFFAL
✓ Regionale Energie Strategie (RES) ✓ MKB/industrie ✓ Landbouw ✓ Mobiliteit	✓ Biodiversiteit ✓ Eigen groen, beheer.	✓ Van Afval Naar Grondstof (VANG) ✓ Circulair

Dit zijn de drie programma's die voortkomen uit de visie en die de basis vormen voor de duurzaamheidsagenda. Binnen deze drie programma's richten we ons op het stimuleren van andere partijen, maar ook op het **'sels oars'** doen.

2.2 Opbouw per programma

Per programma wordt een ambitie bepaald voor de gemeente Waadhoeke. Hierbij staan drie vragen centraal:

- **Waar staan we nu?** Hierbij gebruiken we indicatoren om de voortgang te meten, zoals bijvoorbeeld het energieverbruik of de hoeveelheid afval per inwoner. Bij het programma energie gebruiken we de meest recente cijfers van de Klimaatmonitor als nulmeting.
- **Wat is ons concrete doel?** Hierbij werken we toe naar richtjaar 2040 indien mogelijk; soms is gekozen voor een ander richtjaar.
- **Hoe bereiken we dit doel?** Projecten binnen de programmalijn geven invulling aan het bereiken van het doel.

2.3 Tweejaarlijkse monitoring doelen per programma

De verduurzaming op allerlei terreinen leidt in snel tempo tot nieuwe inzichten en (technische) mogelijkheden. Dit kan leiden tot het bijstellen van de doelen tussentijds. Daarom vindt een **tweejaarlijkse monitoring van de Duurzaamheidsagenda** plaats. Tijdens deze monitoring worden de doelen per programmalijn tegen het licht gehouden en mogelijk bijgesteld. De eerste monitoring van de Duurzaamheidsagenda vindt plaats medio 2022.

Tijdens deze monitoring zullen de indicatoren die worden genoemd onder 'Waar staan we nu?' worden gebruikt om te toetsen in hoeverre de doelen worden bereikt.

2.4 Dekking kosten duurzaamheidsagenda

De kosten van de lopende projecten binnen de duurzaamheidsagenda worden gedekt vanuit de huidige begroting en/of externe middelen. Dekking voor nieuwe projecten zal worden gezocht bij de behandeling van de begroting 2021.

3 PROGRAMMA 1 'OARS MEI ENERZJY OMGEAN'

3.1 Programmadoel Oars mei enerzjy omgean

Waadhoeke werkt binnen de provincie Fryslân samen om de doelen uit het Klimaatakkoord te halen. De Regionale Energiestrategie (RES) is het instrument om dit vorm te geven. Om in 2030 landelijk 49% CO2 te besparen t.o.v. 1990 en in 2050 helemaal fossielvrij te zijn, is er een enorme verandering nodig.

Wanneer de gemeente de doelstelling waarmaakt om in 2040 energieneutraal te zijn, is het realistisch te stellen dat we in grote mate bijdragen aan de landelijke doelstelling om in 2030 49% CO2 te besparen t.o.v. 1990.

Het begint met besparen

Energieneutraal worden en CO2 besparen gaat gemakkelijker als we minder energie gaan gebruiken. Want wat je niet verbruikt, hoef je ook niet op te wekken. We zetten dan ook fors in op besparen. Het leeuwendeel van de besparing is te behalen in de warmtetransitie.

Regionale Energie Strategie

Alle elektriciteit die nu verbruikt wordt en die in de toekomst extra verbruikt gaat worden moet duurzaam worden opgewekt. Ook de warmtevraag voor inwoners én bedrijven moet van een duurzame en schone bron komen. De Regionale Energie Strategie (RES) richt zich op de duurzame opwek van energie en de (toekomstige) warmtevraag. Wind op zee, energietransitie in sectoren als de landbouw, MKB/industrie en mobiliteit tellen niet mee in de RES.

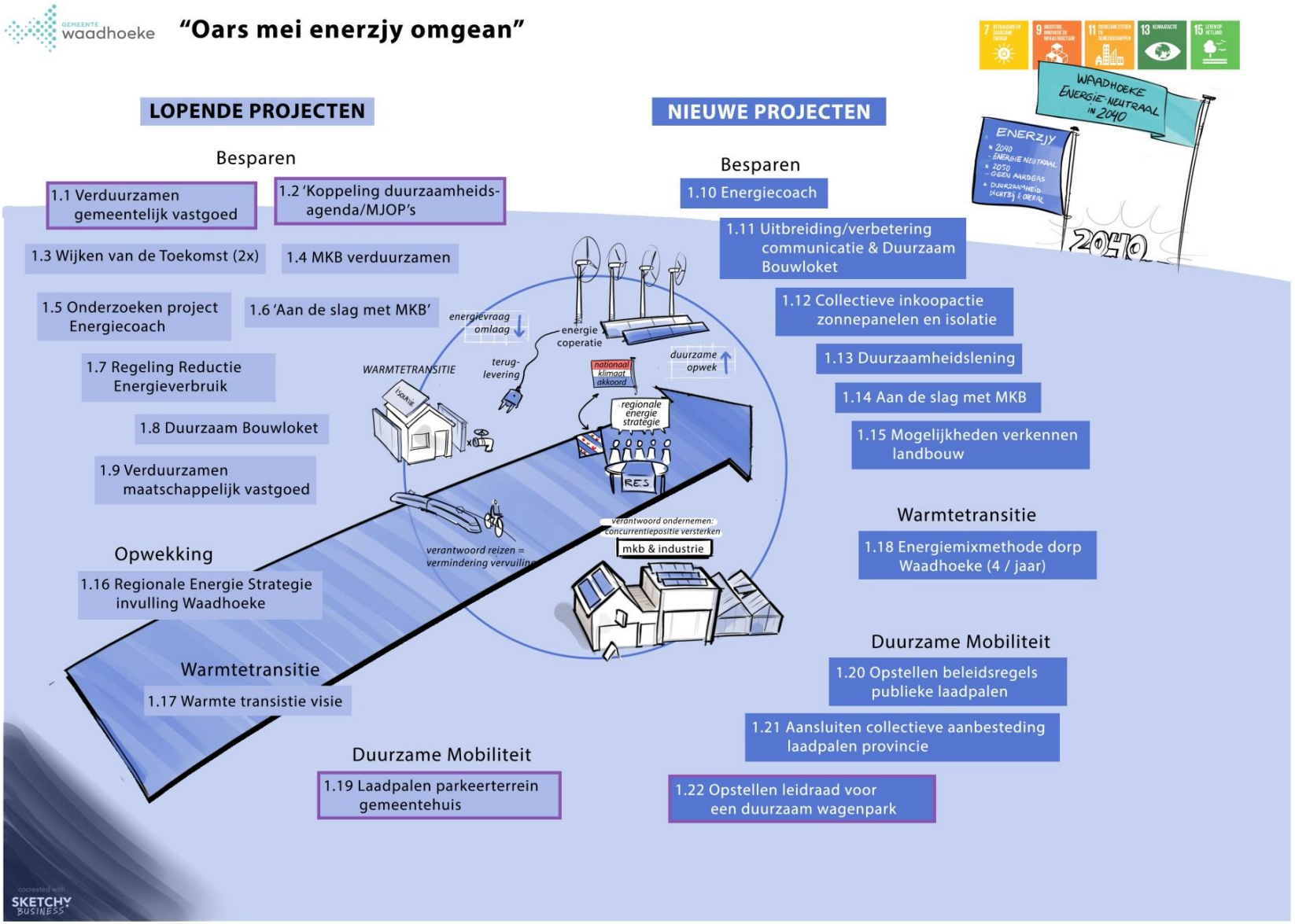
DOEL 'OARS MEI ENERZJY OMGEAN'

Waadhoeke is energieneutraal in 2040. Door het jaar heen verbruiken we niet meer energie dan we zelf duurzaam opwekken.

'OARS MEI ENERZJY OMGEAN' – SDG's		
Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen.	Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie.	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.
		

3.2 Programma visualisatie

3.3 Programmalijnen

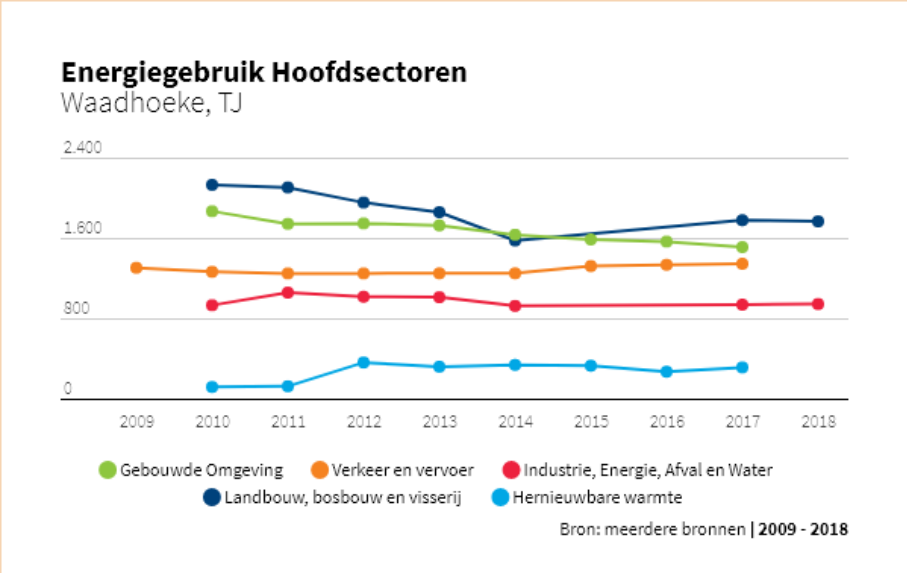
Om de doelstelling van het programma 'Oars mei enerzjy omgean' te halen, zetten we in op 4 programmalijnen:

1. Besparing
2. Opwekking
3. Warmtetransitie
4. Duurzame mobiliteit

3.3.1 Programmalijn Besparing

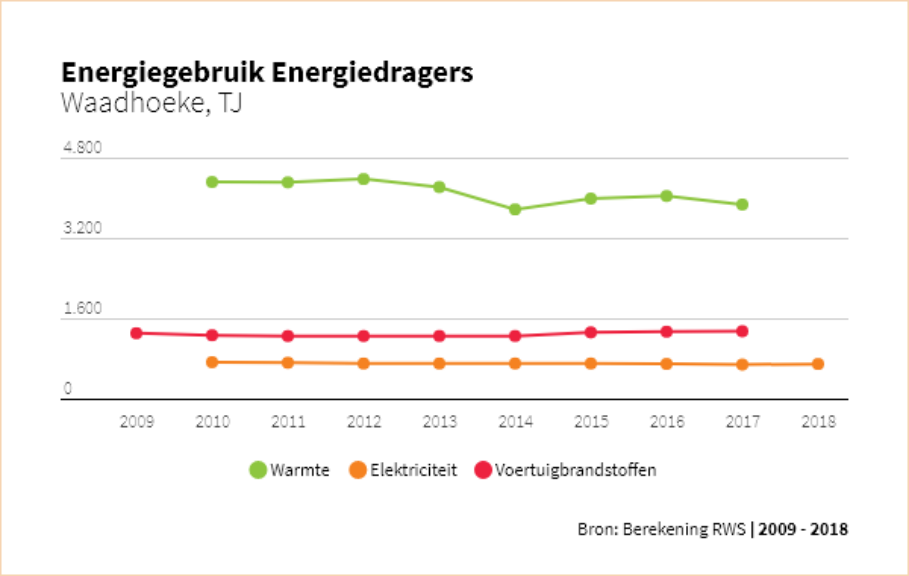
Waar staan we nu?

In 2017 verbruikt de gemeente Waadhoeke **5899 TJ**. Dat is ongeveer 9% van het totale Friese verbruik. In onderstaande grafieken, afkomstig uit de Klimaatmonitor, is uitgesplitst hoe dit verbruik is verdeeld. In de eerste grafiek tussen de hoofdsectoren en in de tweede grafiek tussen de dragers warmte, elektriciteit en voertuigbrandstof.

Bron: klimaatmonitor.databank.nl

Als gekeken wordt naar de hoofdsectoren, dan valt op dat de landbouwsector het hoogste verbruik heeft. Daarna volgt de gebouwde omgeving, verkeer en vervoer en daarna de sector industrie, energie, afval en water. Dit zijn de sectoren waar dus de winst te behalen valt bij de besparing. Binnen de sector gebouwde omgeving is ongeveer 80% van het gebruik afkomstig van woningen.

Bron: klimaatmonitor.databank.nl

Het totale energieverbruik van 5.899 TJ is als volgt verdeeld over de energiedragers:

- 679 TJ elektriciteit
- 1343 TJ voertuigbrandstoffen
- 3877 TJ warmte

Dit betekent dat met name op het gebied van warmte er een forse besparing kan worden bereikt.

Wat is ons concrete doel?

We richten ons bij het bepalen van de ambitie op 2040. Het doel is om een besparing van 33,3% te realiseren in 2040: het verbruik met een derde te reduceren ten opzichte van de nulmeting (cijfers 2017). Dit doel sluit aan bij de gestelde provinciale ambitie in de RES. Dit wordt uitgelegd in onderstaand kader.

Ambitie RES

In de RES is als ambitie gesteld om in 2030 een besparing van 22% te bereiken ten opzichte van 2016. Dit wordt bereikt met een besparing van ongeveer 1,75% per jaar, ten opzichte van het verbruik van het vorige jaar .

Vertalen naar Waadhoeke

Als we de ambitie van 1,75% besparing per jaar vertalen naar Waadhoeke en richtjaar 2040, en we nemen de nulmeting uit 2017 als startjaar (omdat dit de meest recente cijfers zijn waar we over beschikken vanuit de Klimaatmonitor), dan betekent dit een besparing van ongeveer een derde (33,3%) in 2040.

Hoe bereiken we het doel?

Op de volgende pagina is een overzicht te vinden met de lopende én nieuwe projecten die onder de programmalijn Besparing vallen. Via een klik op het nummer van het project is de uitgebreide projectomschrijving terug te vinden in de bijlage.

In het overzicht op de volgende pagina zijn de lopende én nieuwe projecten opgenomen binnen de programmalijn Besparing. Deze dragen allemaal bij aan het bereiken van het doel: 33,3% besparing in 2040 (1,75% besparing per jaar). De projecten binnen de programmalijn Besparing richten zich hoofdzakelijk op de sectoren die nu de meeste energie verbruiken:, verkeer en vervoer, woningen, industrie en landbouw. Belangrijk is om te weten dat de projecten onder de programmalijn Besparen ook een positieve invloed hebben op de programmalijn Warmte (zie blokkenschema pagina 13).

Uit de publieks-, expert- en kernsessies is gebleken dat er een grote behoefte is bij inwoners en ondernemers dat de gemeente zijn rol neemt in het eenvoudig en begrijpelijk maken van de Energietransitie. Ook is de wens er dat de gemeente duidelijkheid biedt in welke vormen van financiering er zijn, hoe deze aan te boren zijn en dat ieder, ongeacht inkomensverschillen, mee kunnen komen in de transitie. De loketfunctie die een gemeente heeft wordt als belangrijk ervaren en zal uitgebreid moeten worden. Ook zien vooral ondernemers de gemeente als partij om verbindingen te leggen tussen overheden, bedrijven en onderling.

Koppeling onderwijsvisie en duurzaamheidsagenda

In de ‘visie op Onderwijs’, behandeld in het Kernteam Samenleving op 10 maart 2020, staat:

- Bij onderwijshuisvestingsprojecten geven we waar mogelijk de voorkeur aan clustering van functies.
- Schoolgebouwen in gemeente Waadhoeke zijn in 2040 energieneutraal.
- Over de bekostiging van duurzaamheidsmaatregelen maken gemeente en schoolbesturen per situatie afspraken.

Sels oars

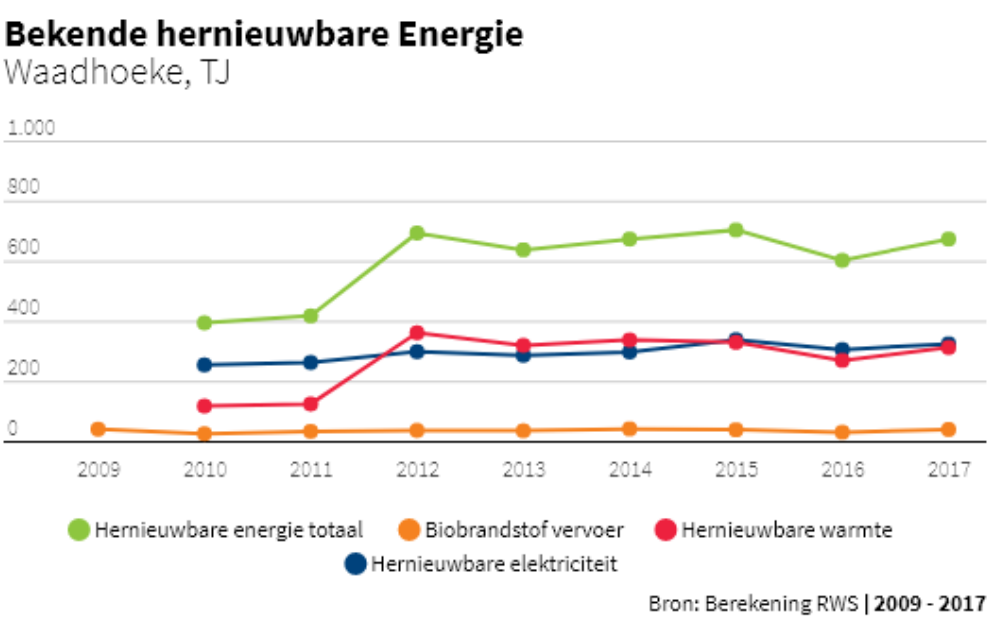
Waar mogelijk geeft de gemeente Waadhoeke vanuit de eigen organisatie het goede voorbeeld. Met betrekking tot besparing betekent dit dat we goed kijken naar het onderhoudsprogramma van onze eigen gebouwen. Daar zitten gebouwen bij die we zelf gebruiken, maar bijvoorbeeld ook sportgebouwen. In het gemeentelijk sportbeleid is opgenomen dat we voor onze eigen sportgebouwen zelf aan zet zijn. Vandaar dat dit integraal wordt opgezet met het Sportbeleid en de meerjaren onderhoudsplannen van onze eigen gebouwen (MJOP’s). Van een vijftal gebouwen zijn al in een eerder stadium scans gemaakt die worden toegevoegd aan het MJOP. Om de ambities uit de Duurzaamheidsagenda (2040 energieneutraal) te vertalen naar de MJOP’s van onze eigen gebouwen worden bij behandeling hiervan meerdere opties aan de raad voorgelegd met betrekking tot investeringen in verduurzaming.

Financiën programmalijn besparing

Nr	Lopende projecten*	Dekking	Kosten	Raming	2020	2021	2022	2023	2024
1.1	**Verduurzaming gemeentelijk vastgoed** *Energiescans*	Ja	€ 33.000,-						
1.2	**'Koppeling duurzaamheidsagenda/MJOP's**	Ja	€ 9.100,-		€ 9.100,-				
1.3	**Wijken van de toekomst (x2)**	Ja	€25.000,-		€ 25.000,-				
1.4	**MKB verduurzamen** *Scans en advies*	Ja	€17.000,-		€ 17.000,-				
1.5	**Onderzoeken project Energiecoach**	Ja	€25.000,-		€ 25.000,-				
1.6	**Aan de slag met MKB** *Begeleiding en stimuleren*	Ja	€ 20.000,-		€ 20.000,-				
1.7	**Regeling Reductie Energie** *Voucher actie en inkoopactie*	Ja	€ 715.000,-		€ 715.000,-				
1.8	**Duurzaam Bouwloket** *Informatieloket voor inwoners*	Ja	€7.500,-		€ 7.500,-	€ 7.500,-	€ 7.500,-	€ 7.500,-	€ 7.500,-
1.9	**Verduurzaming maatschappelijk vastgoed** *Energiescans*	Ja	€ 12.000,-		€ 12.000,-				
	Nieuwe projecten/vervolgprojecten*								
1.10	**Energiecoach** *Energiebesparing minima*	Nee		€ 30.000,-		€ 30.000,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-	€ 30.000,-
1.11	**Uitbreiding/verbetering communicatie en Duurzaam Bouwloket**	Ja	€ 30.000,-		€ 15.000,-	€ 15.000,-			
1.12	**Collectieve inkoopactie zonnepanelen en isolatie**	Nee		€ 20.000,-		€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-
1.13	**Duurzaamheidslening**	Nee		P.M.		P.M.			
1.14	**Aan de slag met MKB** *Structureel vervolgproject 2020*	Nee		€ 20.000,-		€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-	€ 20.000,-
1.15	**Mogelijkheden verkennen landbouw**	Nee							
	Totaal				**€ 845.600,-**	**€ 92.500,-**	**€ 77.500,-**	**€ 77.500,-**	**€ 77.500,-**

3.3.2 Programmalijn Opwekking

Waar staan we nu?
Zoals eerder genoemd, verbruikt de gemeente Waadhoeke **5.899 TJ** in 2017. Een deel hiervan (circa 11,5 %) wordt duurzaam opgewekt: 683 TJ. Dit is ook te zien in onderstaande grafiek uit de Klimaatmonitor. Dit zijn de meest recente cijfers die zijn opgenomen in de Klimaatmonitor.

Bron: klimaatmonitor.databank.nl

Wat is ons concrete doel?
Het einddoel is om alle energie die wordt verbruikt, duurzaam op te wekken. En dus alleen hernieuwbare energie te verbruiken. Dit betekent niet dat het huidige verbruik volledig duurzaam dient te worden opgewekt; we werken immers ook aan besparing.

Doel duurzaam opwekken = huidig energieverbruik - besparing

In de programmalijn Besparing wordt ingezet op het terugbrengen van het verbruik met 1,75% per jaar. Dit leidt tot een besparing van 33 % in 2040. Dit betekent dat het concrete doel voor de duurzame opwek een energieopbrengst is van 3.934 TJ (= 67% van het huidig verbruik) in 2040.

Ter illustratie: Een verbruik van 3.934 TJ volledige elektrisch verduurzamen, wat betekent dat?

58 windmolens offshore (5 MW) *of*

1184 voetbalvelden aan zonnepanelen (800 ha)

Hoe bereiken we het doel?

We maken onderscheid tussen 2 soorten opwek:
- Kleinschalige opwek: opwek ten behoeve van eigen verbruik (de duurzaam opgewekte elektriciteit komt overeen met het verbruik.
- Grootschalige opwek: de opwek van duurzame energie is niet voor eigen verbruik, maar om terug te leveren op een bedrijfsmatige manier.

Voor de opwek t.b.v. het eigen verbruik wordt geen apart beleid gemaakt, maar wordt binnen bestaand beleid ruimte gezocht met de initiatiefnemers. Vooral in de landbouw, mkb- en industrie sector is dit van belang. We willen deze sectoren zoveel mogelijk ondersteunen in hun plannen om energieneutraal te worden. Daarnaast worden in projecten van de andere programmalijnen ook stappen gezet op het gebied van particuliere opwek. Deze projecten worden hier niet genoemd, maar dragen vanzelfsprekend wel - in enige mate - bij aan het behalen van de doelen. Hieronder volgen de kaders die hierbij leidend zijn. Deze kaders en criteria gelden voor de grootschalige opwek van duurzame energie. Niet voor de opwek ten behoeve van het eigen verbruik.

Grootschalige opwek door middel van zonne-energie.
Naast wind is zon op dit moment de belangrijkste schone bron van elektriciteit. In het belang van de transitie is het noodzakelijk te beginnen met de bronnen die op dit moment beschikbaar zijn en economisch rendabel. De ontwikkelingen in de Energietransitie gaan snel, dus zal per jaar gekeken worden of nieuwe ontwikkelingen toegepast kunnen gaan worden. Momenteel wordt er binnen de RES gewerkt aan een kader t.a.v. landschappelijke inpassing. Tegelijkertijd werkt de provincie aan een zonneladder. Tot het moment waarop de zonneladder wordt vastgesteld geldt er een voorbereidingsbesluit voor grootschalige opwek via zonneweides. Deze passage zien we dan ook als richtinggevende bouwsteen. Zodra het provinciaal kader en de bouwstenen vanuit de RES bekend zijn werken we dit kader nader uit.

Voor nu en de komende jaren hebben we met deze twee bronnen te maken, maar tegelijkertijd ook meteen met beperkingen. Het net is namelijk nu al niet toereikend voor de grote hoeveel duurzame stroom die op dit moment opgewekt wordt. Met inachtneming van de grote hoeveelheid projecten die nog op stapel staat, wordt dit vooruitzicht alleen maar slechter. Dat wil niet zeggen dat er geen opties meer zijn. Maar anders dan voorheen zal vooraf heel goed gekeken moeten worden naar de vast te stellen criteria voor de aanleg van zonneparken. Daarbij is overleg met de netbeheerder in een vroeg stadium cruciaal. Zodra er serieuze plannen zijn die binnen de criteria van Waadhoeke passen, zal met Liander, en daar waar nodig Tennet, in overleg worden getreden over de (duur van de) werkzaamheden en planning.

Lokaal eigendom Klimaatakkoord
In het Klimaatakkoord is afgesproken dat voor grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit op land gestreefd wordt naar 50% eigendom van de lokale omgeving. Lokaal eigendom is belangrijk voor het creëren van draagvlak voor de energietransitie. Baten van een project blijven in de omgeving en de regio profiteert er van.

Het Klimaatakkoord hanteert het motto 'iedereen kan meedoen'. Mede eigenaar worden kan privaat- als omwonende, bedrijf of andere organisatie uit de omgeving – of collectief, bijvoorbeeld met een energie coöperatie. Door het lokaal eigenaarschap op een collectieve manier te organiseren, wordt het eigenaarschap voor iedereen uit de omgeving toegankelijk. Bewoners en bedrijven kunnen participeren, meebeslissen en mede-eigenaar worden. Er is alleen geen landelijke standaard voor wat de lokale omgeving van een project is. Het bevoegd gezag (gemeente of provincie) beoordeeld uiteindelijk of het proces goed doorlopen is en of de omgeving voldoende betrokken is (Participatiecoalitie, 2020 [1]).

Proces

Criteria

We gaan uit van twee soorten criteria:

- De 'knock-out'–criteria. Dit zijn criteria waar een projectaanvraag sowieso aan moet voldoen. Het zijn voorwaarden die gehaald moeten worden om door te gaan.
- De 'scoringscriteria'. Met deze criteria kan een project punten scoren; hoe meer punten, hoe groter de kans op goedkeuring. Bij deze criteria is ruimte voor interpretatie/beoordeling. Het gaat hierbij dus om een saldobenadering; een project kan minder goed scoren op een criterium, als dit wordt gecompenseerd door de score op een andere criterium.

Weging bij scoringscriteria

Een aanvraag moet voldoen aan de knock-out-criteria en kan daarna per scoringscriteria een punt verdienen. Een kansrijke aanvraag moet minimaal 2 punten in totaal halen.

Boordelingsproces

Het college beoordeelt de officieel ingediende aanvragen voor het zonnepark.
De initiatiefnemer wordt na behandeling in het college schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit. Aanvragen die met een voldoende score door het beoordelingsproces van het college komen, worden ter besluit aan de raad aanboden.

Criteria voor zonneweides in Waadhoeke

Knock-out criterium:

- Eigendom opwek lokaal en coöperatief (minimaal 50%).
  In het klimaatakkoord is afgesproken dat 50% van duurzame opwek in eigendom komt van de lokale omgeving (gemeente). Voldoet een aanvraag hier niet aan, wordt hij niet in behandeling genomen.
- Landschappelijk inpasbaar.
  Bij het indienen van de aanvraag is het verplicht een plan in te dienen dat voldoet aan de eisen ten aanzien van de landschappelijke inpassing van het project. Denk hierbij aan de structuur van het landschap en noord/zuid oriëntatie. Hiervoor dienen de bouwstenen voor landschappelijke inpassing te worden gebruikt die in de RES-Fryslân worden opgesteld.

[1] https://departicipatiecoalitie.nl/wp-content/uploads/2020/02/Factsheet-50-eigendom-van-de-lokale-omgeving-PC-maart-2020.pdf

Scoringscriteria:

- Eigendom opwek lokaal en coöperatief (60% of groter).
  Een initiatief kan een punt scoren wanneer het duurzame opwekpercentage wat in lokaal eigendom (gemeente) komt 60% of groter is **(1 punt bij 'ja', 0 punten bij 'nee').**
- Nabijheid onderstation Tennet
  Het zonnepark wordt aangelegd binnen een straal van 4 kilometer van een onderstation van Tennet. Bij Herbaijum staat het onderstation van Tennet. Om de meerkosten (het leggen van kilometers kabels) beperkt te houden en daarbij de kans van slagen van het project wordt vergroot, weegt de afstand tot dit onderstation mee in de beoordeling. (**1 punt bij 'ja', 0 punten bij 'nee').**
- Zon combineren met wind
  Zonneparken worden bij voorkeur aangelegd bij bestaande windmolens om zo de piekbelasting van het net te verminderen. Door zonneparken op dezelfde aansluiting te voegen als waar windmolens op zijn aangesloten wordt de piek van die aansluiting afgevangen. Hierdoor is de kans op ontwikkeling van een zonnepark groter omdat er vaak geen verzwaring noodzakelijk is. (**1 punt bij 'ja', 0 punten bij 'nee').**
- Clustering van zonneweides
  Grootschalige zonneparken worden geclusterd om versnippering in het landschap tegen te gaan. (**1 punt bij 'ja', 0 punten bij 'nee').**

Zie bijlage 3 voor de scoringstabel.

Wind

Het provinciale beleid met betrekking tot windenergie is leidend voor de mogelijkheden van windenergie in de provincie en dus ook voor Waadhoeke. De provincie heeft dit beleid vastgelegd in de provinciale ontwerp-Verordening Romte.

De gemeenteraad heeft op 12 december 2019 de motie 'meer romte voor een open discussie over duurzame energie' aangenomen en deze kenbaar gemaakt aan de provincie Fryslân.
Aanleiding hiervoor is dat de provinciale ontwerp-Verordening:

- 'onvoldoende romte biedt voor de ambitieuze duurzaamheidsambitie waar we met z'n allen voor staan
- een open discussie over een goede energie-mix in de weg staat'

In de bijlage is de volledige tekst van de motie te vinden.

Financiën programmalijn opwekking

Nr*	Lopend project	Dekking	Kosten
1.16	**Regionale Energie Strategie invulling Waadhoeke**	Ja	€14.000,-
Totaal			

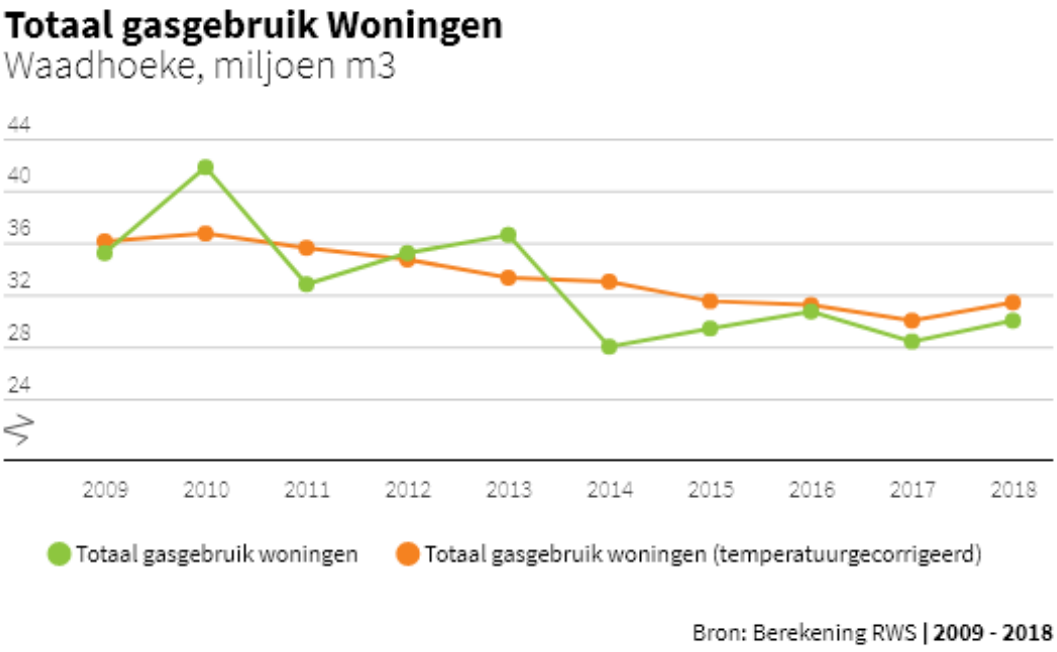
2020	2021	2022	2023	2024
€ 14.000,-	€ 14.000,-	€ 14.000,-	€ 14.000,-	€ 14.000,-
€ 14.000,-	**€ 14.000,-**	**€ 14.000,-**	**€ 14.000,-**	**€ 14.000,-**

**klik op het nummer voor een uitgebreide beschrijving per project.*

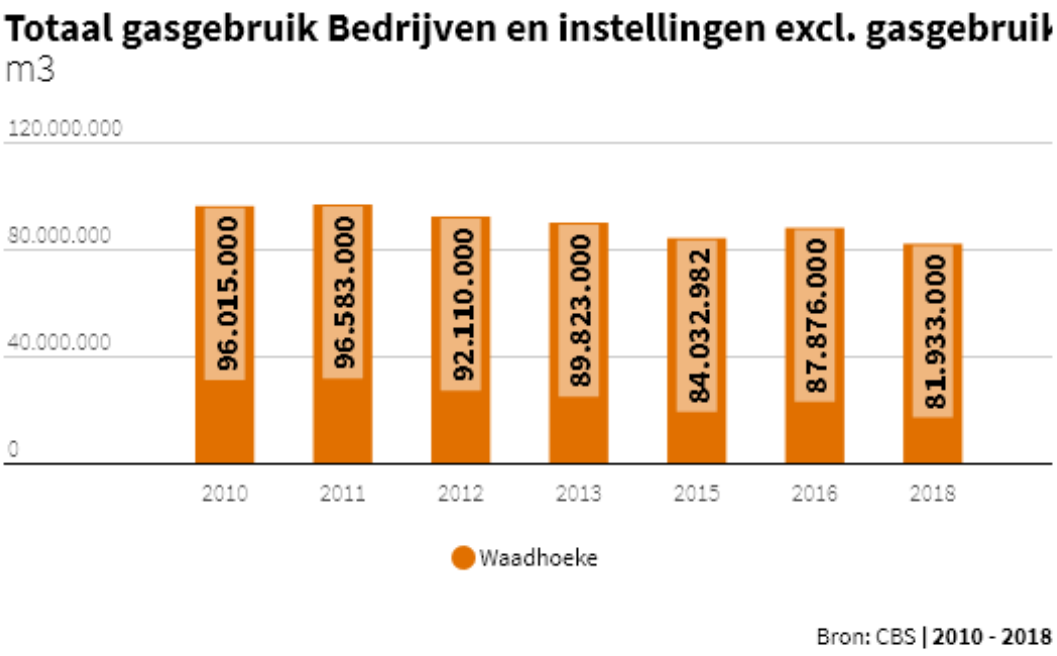
3.3.3 Programmalijn Warmtetransitie

Waar staan we nu?
Van het totale energieverbruik van 5.899 TJ, bestaat iets minder dan tweederde uit warmte: 3.877 TJ. Deze warmte komt grotendeels tot stand door het verbruik van aardgas. In de programmalijn Warmtetransitie staat de overgang van aardgas naar een duurzame energiebron voor warmte centraal. Daarom worden indicatoren op het terrein van gasverbruik gebruikt.

Vanuit de klimaatmonitor is informatie beschikbaar over het gasverbruik door woningen en door bedrijven en instellingen, zie onderstaande grafieken.

In bovenstaande grafiek is te zien dat in 2018 30,0 miljoen m3 aan gas is verbruikt in woningen in Waadhoeke; na temperatuurcorrectie voor betere vergelijking met andere jaren is dit 31,4 miljoen m3.

Voor de bedrijven en instellingen geldt dat in 2018 ongeveer 82 miljoen m3 aan gas is verbruikt.

Wat is ons (concrete) doel?
De warmtetransitie omvat het overstappen van het verbruik van aardgas naar een volledig duurzame warmtebron. Het concrete doel binnen de programmalijn Warmtetransitie is om in 2050 geen aardgas meer te verbruiken binnen Waadhoeke. Hiermee haken we aan bij de landelijke doelstelling om in 2050 aardgasvrij te zijn (Klimaatakkoord).

Hoe bereiken we het doel?
Aardgasvrij worden, wordt deels bereikt door besparing; wat aan warmteverbruik wordt bespaard, bijvoorbeeld door isolatie van woningen en gebouwen, hoeft niet via een andere bron te worden verkregen. Op dit moment komen de projecten die bijdragen aan de Warmtetransitie dan ook grotendeels overeen met de projecten binnen Besparing.

Warmtetransitie en de Woonvisie Waadhoeke.
De warmte die nog wel nodig is zal via een duurzame warmtebron worden opgewekt. Dit is een complexe transitie. Elke Nederlandse gemeente stelt hiervoor uiterlijk in 2021 een Warmte Transitie Visie (WTV) op, waarin wordt aangegeven welke wijk/dorp in welk jaar met de verduurzaming aan de slag gaat. Dit is voor Waadhoeke het centrale project binnen deze programmalijn. Binnen onze gemeente zal deze WTV in samenspraak met de woningbouwcoöperaties en verhuurdersverenigingen worden opgesteld om ook deze partijen duidelijkheid te bieden over het vernieuwen van het corporatiebezit. Dit komt overeen met wat er in de Woonvisie Waadhoeke is afgesproken.

Uit dit project zullen andere projecten voortkomen in de toekomst. De opgave is veelomvattend en doe je er 'niet even bij'. Lokale overheden zijn dan ook in gesprek met het Rijk om er voor te zorgen dat gemeenten in staat worden gesteld om de ambities uit het Klimaatakkoord ook daadwerkelijk te kunnen realiseren. Zo moeten er ten behoeve van de opgave om dorpen en wijken aardgasvrij te maken een gemeentelijke transitievisie en wijkuitvoeringsplannen worden opgesteld. Dit is een forse opgave waar in dit advies nog geen rekening mee is gehouden. De verwachting is dat er (tijdelijk) middelen vanuit het Rijk beschikbaar komen voor dit intensieve (meerjarige) proces.

Naast het opstellen van de WTV is het leerzaam voor alle belanghebbende om dorpen en wijken de mogelijkheid te bieden om zelf te gaan 'oefenen' met de warmtetransitie. Dat willen we aanbieden middels het beproefde concept 'Energiemixmethode' waar de gemeente Waadhoeke zelf al ervaring mee heeft opgedaan.

In onderstaand overzicht zijn de projecten opgenomen binnen deze programmalijn.

Financiën programmalijn warmtetransitie

Nr*	Lopend project	Dekking	Kosten	2020	2021	2022	2023	2024
1.17	**Warmte transitie visie**	Ja	€200.000,-	€ 100.000-	€ 100.000,-			
Nr	**Nieuw project**							
1.18	**Energiemixmethode dorp Waadhoeke (4 per jaar)**	Ja	€20.000	€20.000	€20.000	€20.000	€20.000	€20.000
	Totaal			**€ 120.000,-**	**€ 120.000,-**	**€ 20.000,-**	**€ 20.000,-**	**€ 20.000,-**

**Klik op het nummer voor een uitgebreide beschrijving per project.*

3.3.4 Programmalijn Duurzame Mobiliteit

Waar staan we nu?
Duurzaam vervoer is een sterk opkomende ontwikkeling. Door een lage bijtelling was in december 2019 een elektrische auto voor het eerst in de geschiedenis de meest verkochte auto in Nederland. Deze trend is nu nog sterk afhankelijk van leaserijders en de bijkomende voordelen door een lage bijtelling. De auto-industrie is bezig om de komende jaren meer elektrische modellen op de markt te brengen.

Mobiliteit zelf is een belangrijk onderdeel van energietransitie. De auto kan in de (nabije) toekomst onderdeel worden van de energieopslag van een woning en draagt bij aan een lagere uitstoot van schadelijke uitlaatgassen. Ook moet nagedacht worden over de impact van de elektrische laadinfrastructuur op het huidige elektriciteitsnetwerk.

Volgens de klimaatmonitor zijn er in Waadhoeke in 2020 43 laadpalen aanwezig, verspreid over een beperkt aantal locaties: Franeker, Dronryp, Menaam, St.-Annaparochie, St.-Jacobiparochie. Het gaat om zowel publieke als particuliere laadpalen. 14 laadpunten zijn beschikbaar op het parkeerterrein van het gemeentehuis. In december 2019 staan er 170 elektrische auto's geregistreerd in Waadhoeke (bron: klimaatmonitor 2019).

Wat is ons (concrete) doel?
Het doel van de programmalijn Duurzame Mobiliteit is het zoveel mogelijk stimuleren van duurzame mobiliteit. Dit doen we door in te zetten op de aanwezigheid van de benodigde infrastructuur voor duurzaam aangedreven vervoer én op bewust mobiliteitsgedrag van de inwoners van Waadhoeke.

Met betrekking tot de infrastructuur is het doel om goede duurzame laad- en tankmogelijkheden te ontwikkelen, die de bestaande en toekomstige vraag kan bedienen. Het gaat dan met name om voldoende laadpalen. De intentie is om via een provinciale samenwerking het aantal laadpalen in de provincie te vergroten en daarmee ook in Waadhoeke.

Daarnaast is het bewust maken van burgers en het beïnvloeden van gedrag belangrijk. Het gaat hierbij over het verduurzamen van reisgedrag en hoe de gemeente dat het beste kan stimuleren en faciliteren. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het openbaar vervoer is een duurzame keuze. We weten dat de auto-afhankelijkheid groot is in onze gemeente en dat het openbaar vervoer in een plattelandsgemeente als de onze een grofmazig netwerk heeft. Dit maakt de uitdaging extra groot.
- Een keuze voor (meer) thuiswerken zorgt voor minder verkeersbewegingen en draagt daarom bij aan het terugdringen van fossiel aangedreven vervoer.
- Gebruik maken van een gezamenlijke (elektrische) auto draagt bij aan het verminderen van het aantal auto's.

Hoe bereiken we het doel?
In onderstaande tabel zijn de projecten opgenomen binnen de programmalijn Duurzame mobiliteit.

Sels oars

Waar mogelijk geeft de gemeente Waadhoeke vanuit de eigen organisatie het goede voorbeeld. Met betrekking tot duurzame mobiliteit zijn hiervoor verschillende mogelijkheden. Waadhoeke heeft reeds laadpalen laten plaatsen bij het gemeentehuis. De gemeente verkent daarnaast de komende periode welke andere mogelijkheden geschikt en haalbaar zijn, zoals:

- Wanneer er in nieuwe voertuigen wordt geïnvesteerd door de gemeente, dan schaffen we alleen nog duurzame voertuigen aan die geen fossiele brandstof gebruiken. Ook als dit hogere investeringen vereist. Er wordt hiervoor een 'leidraad voor een duurzaam wagenpark' opgesteld. Met als doel: een energieneutraal wagenpark in 2040.
- Het bewust maken van medewerkers van hun mobiliteitsgedrag en het inzetten van stimuleringsmaatregelen, zoals het faciliteren van thuiswerken.

Financiën duurzame mobiliteit

Nr*	Lopend project	Dekking	Kosten	2020	2021	2022	2023	2024
1.19	**Laadpalen parkeerterrein gemeentehuis**	Ja	€ 18.000,-	€ 18.000,-				
Nr	**Nieuw project**							
1.20	**Opstellen beleidsregels publieke laadpalen**	n.v.t.	n.v.t.					
1.21	**Aansluiten collectieve aanbesteding laadpalen provincie**	n.v.t.	n.v.t.					
1.22	**Opstellen leidraad voor een duurzaam wagenpark**	n.v.t.	n.v.t.					
	Totaal			**€ 18.000,-**				

**Klik op het nummer voor een uitgebreide beschrijving per project.*

4 PROGRAMMA 2 'OARS MEI GRIEN OMGEAN'

Waar staan we nu?
Biodiversiteit draagt bij aan de kwaliteit van onze leefomgeving. En daarmee aan onze gezondheid, veiligheid, voedselvoorziening en economie. Bovendien is een biodiverse woon- en werkomgeving aantrekkelijk en plezierig om in te verblijven en recreëren. Binnen de eigen gemeentelijke organisatie wordt het groen daarom steeds meer ecologisch beheerd. Daarmee wordt er niet alleen behouden wat er al is, maar wordt er ook ingezet op meer diversiteit in het groen. Deze ontwikkeling heeft tijd nodig om verder door te groeien en zijn beslag te krijgen in de gehele gemeente.

Diversiteit in het beheer zorgt voor een grotere variatie in biodiversiteit. Concrete voorbeelden daarvan zijn het gefaseerd snoeien van knotwilgen en een meer divers beheer van lanen. In het groenbeheer wordt er onderscheid gemaakt tussen kansrijke en niet-kansrijke gebieden met betrekking tot ecologisch beheer. Het beheerplan Groen 2019-2022 van gemeente Waadhoeke beschrijft wat er door groenbeheer gedaan wordt om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Daarnaast is er op dit moment een biodiversiteitactieplan in ontwikkeling waarin concrete projecten worden opgenomen om het groen in onze gemeente te behouden en te verrijken. In het kader van dit biodiversiteitsactieplan heeft Waadhoeke haar ecologische waarde in de gemeente in kaart laten brengen. Daarnaast zijn er meerdere sessies gehouden met inwoners en stakeholders om in gesprek te gaan over de mogelijke maatregelen en acties die ingezet kunnen worden voor het behoud en verhogen van de biodiversiteit.

DOEL 'OARS MEI GRIEN OMGEAN'

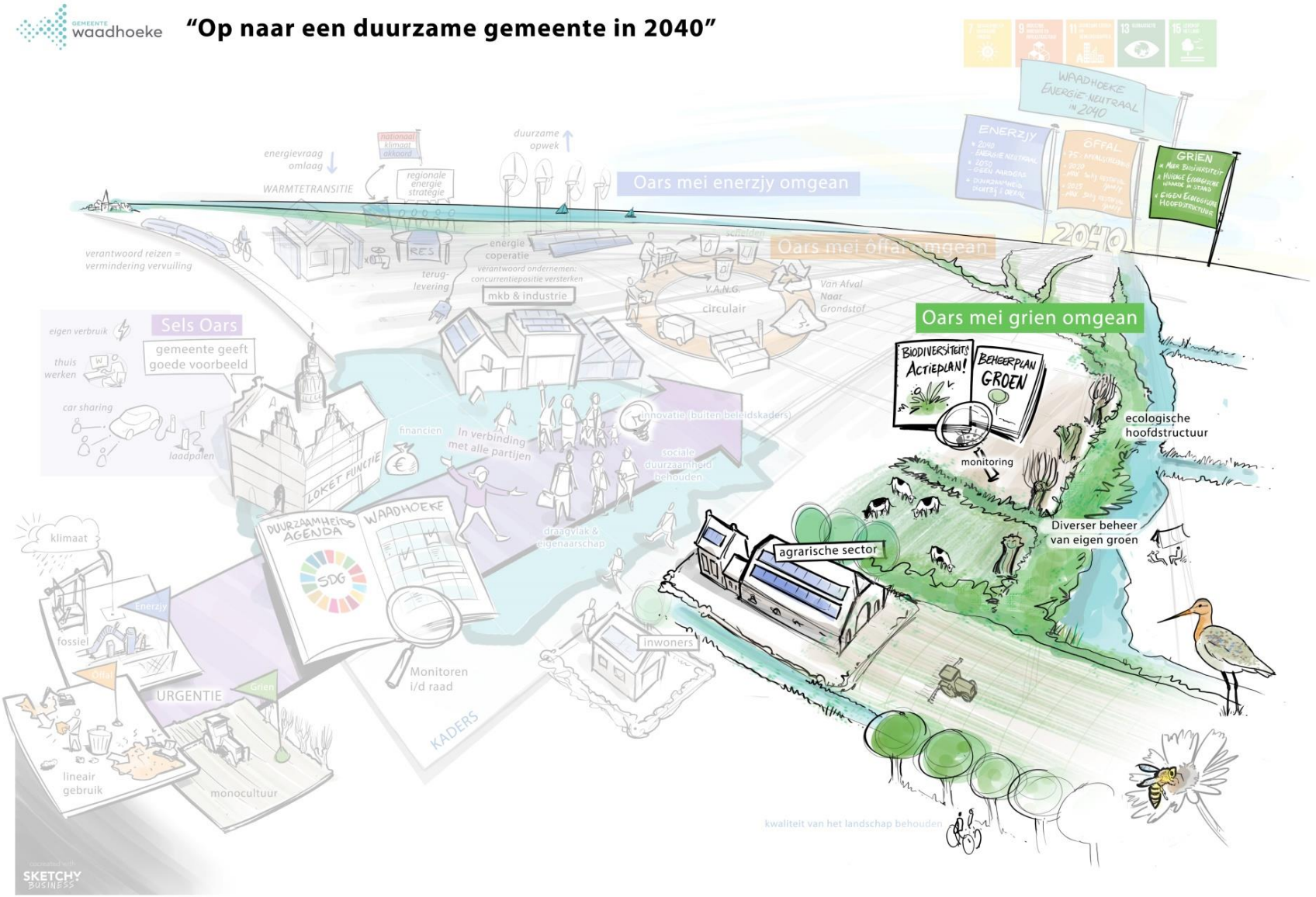
Waadhoeke wil dat de huidige ecologische waarden in stand worden gehouden en -daar waar het kansrijk is- worden hersteld en versterkt. Waadhoeke streeft naar een eigen ecologische hoofdstructuur waarin belangrijke hotspots met elkaar worden verbonden door natuurlijke corridors.

Hoe bereiken we het doel?
Om de biodiversiteit in Waadhoeke te bevorderen is het van belang dat hier structureel aandacht voor is. Het gaat om een voortdurend proces dat altijd in ontwikkeling is. Dat vraagt om concreet beleid met een uitvoeringsprogramma dat regelmatig wordt afgestemd op de situatie van dat moment. Daarvoor is het noodzakelijk dat er monitoring plaatsvindt van de biodiversiteit in Waadhoeke. Door het maken van specifiek beleid op biodiversiteit, inclusief het beschikbaar stellen van structurele financiële middelen, maakt Waadhoeke het mogelijk om structureel aandacht en uitvoering te geven aan het behoud en versterken van de biodiversiteit in de gemeente. Dit beleid wordt onder meer vastgelegd in het 'biodiversiteitsactieplan' en het 'beheerplan Groen'.

De projecten binnen het programma '*Oars mei grien omgean'* zijn opgenomen in het biodiversiteitsactieplan en het beheerplan Groen. Zij maken wel deel uit van onze duurzaamheidsambities, maar zijn nog niet in deze duurzaamheidsagenda opgenomen. Het gaat hierbij zowel om lopende als om nieuwe projecten. Het is de bedoeling om het vast te stellen BAP in de Duurzaamheidsagenda op te nemen.

'OARS MEI GRIEN OMGEAN' – SDG's	
Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.	Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe.
	

4.1 Programma visualisatie

5 PROGRAMMA 3 'OARS MEI ÔFFAL OMGEAN'

5.1 Programmadoel Oars mei ôffal omgean

In Waadhoeke komt er jaarlijks ruim 600 kilogram huishoudelijk afval vrij per inwoner. Het grootste deel hiervan wordt goed gescheiden ingezameld. Jaarlijks blijft er ongeveer 157 kilogram ongescheiden restafval over per inwoner en dat is nog te veel. Bovendien blijkt dat er bepaalde categorieën bij het restafval belanden die daar niet in horen, zoals groente-, fruit-en tuinafval, etensresten (ca. 30%) en oud papier en karton (ca. 10%). Die komen daarna dan ook niet meer in aanmerking voor hergebruik en worden definitief vernietigd. Door alle categorieën afvalstoffen nog beter te scheiden neemt de hoeveelheid restafval af en is hergebruik mogelijk.

Door het kabinet is het Uitvoeringsprogramma Van Afval Naar Grondstof Huishoudelijk Afval (VANG-HHA) vastgesteld, om de omslag naar een circulaire economie te stimuleren. Waadhoeke is goed op weg om de ambitie uit VANG-HHA te bereiken. Aansluitend hierop richten de doelen van de gemeente zich op preventie bij het ontstaan van afval en het proactief terugdringen van de hoeveelheid afval.

Om de doelstellingen te bereiken:

- moet de **afvalscheiding** verbeterd worden. Een optimale afvalscheiding zorgt voor zo weinig mogelijk huishoudelijk restafval voor verbranding. Bovendien draagt goede scheiding bij aan de kwaliteit/zuiverheid van de afzonderlijk deelstromen.
- Vervolgens gaat het om **afvalverwerking**: het huishoudelijk afval moet worden gerecycled als secundaire grondstof én de kwaliteit van deze secundaire grondstof moet verbeterd worden.
- Ook wordt ingezet op een **circulaire economie**, waarbij zoveel als mogelijk gebruik wordt gemaakt van aanwezige grondstoffen en zo weinig mogelijk nieuwe grondstoffen worden toegevoegd: een kringloop. Het verduurzamen van ketens voor de productie van materialen krijgt steeds meer aandacht.

In de afgelopen jaren is de scheiding van afvalstoffen toegenomen, maar dat is zeker nog niet genoeg. Voor verschillende afvalstromen staat het optimaliseren van afvalscheiding de komende jaren centraal. Daarnaast komt er steeds meer aandacht voor preventie: bewust en circulair inkopen, minder verspilling en efficiënter scheiden. Ook bij de productie van producten moet er een omslag gemaakt worden: betere repareerbaarheid en een langere levensduur wordt steeds belangrijker.

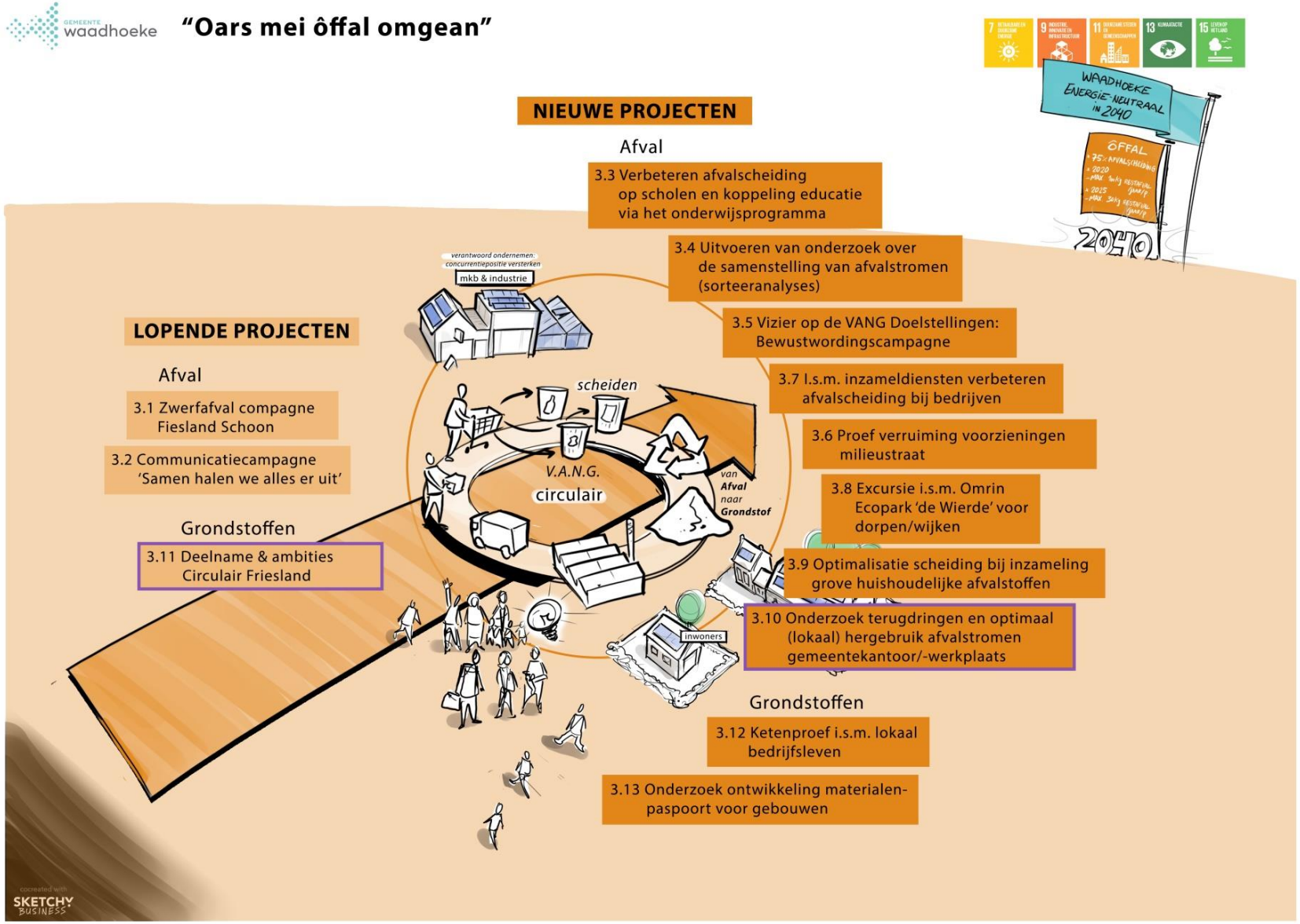
DOEL 'OARS MEI ÔFFAL OMGEAN'

De gemeente Waadhoeke realiseert in 2020 75% afvalscheiding. In 2020 mag een inwoner maximaal 100 kg restafval per jaar produceren en maximaal 30kg in 2025. Dit doel bereiken we door maximaal in te zetten op verbeteren van afvalscheiding, bewustwording, afvalpreventie, verwerking en hergebruik/circulaire economie.

‘OARS MEI ÔFFAL OMGEAN’ - SDG’s	
Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam (11.6 Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer).	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.
	

5.2 Programma visualisatie

5.3 Programmalijnen

Om de doelstelling van het programma Oars mei ôffal omgean te halen, zetten we in op 2 programmalijnen:

1. Afvalstoffen
2. Grondstoffen: Circulaire economie

Deze programmalijnen vertonen een sterke samenhang: betere afvalscheiding leidt tot meer circulariteit en zo weer bijdraagt aan afvalpreventie. Er is wel sprake van twee aparte programmalijnen omdat de focus anders ligt:

- bij Afval ligt de focus op bestaande afvalstromen
- en bij Circulaire economie op circulaire inkoop/ circulair toevoegen van grondstoffen.

5.3.1 Programmalijn Afvalstoffen

Waar staan we nu?
Er is nu sprake van 74% afvalscheiding: jaarlijks blijft er van 608 kilogram verzameld afval, ongeveer 157 kilogram huishoudelijk restafval over per inwoner. (bron: OARS afvalcijfers 2019, Omrin).

Wat is ons concrete doel?
Er zijn twee doelen, die sterk met elkaar samenhangen:

- De gemeente legt binnen dit programma de focus op afvalscheiding. Het landelijke uitgangspunt is 75% afvalscheiding en daar zitten we nu bijna. Doel is om dat scheidingspercentage van 75% vast te houden en de komende jaren door te groeien naar 80% in 2025.
- Daarnaast mag een inwoner in 2025 maximaal 30 kg restafval per jaar produceren.

Hoe bereiken we het doel?
De projecten dragen allemaal bij aan betere afvalscheiding of verwerking. Uitgangspunten bij het inbrengen van projecten zijn:

- Als gemeente besteden we eerst vooral aandacht aan de **kwaliteit bij de scheiding** van afvalstromen.
- De doelen van de gemeente richten zich op **preventie** bij het ontstaan van afval en het proactief terugdringen van de hoeveelheid afval.
- Als gemeente moeten we het **scheiden van afval gemakkelijker** maken. Hoe beter we faciliteren, hoe meer inwoners afval gaan scheiden.
- De gemeente is, samen met het onderwijs, verantwoordelijk voor **goede voorlichting** over afval en afvalscheiding. Vroegtijdige betrokkenheid bij het onderwerp kan bewustwording vergroten.
- Als gemeente kijken we naar de mogelijkheid om **nader te bepalen deelstromen lokaal te verwerken**.

Sels oars

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie, ook als het gaat om het verantwoord omgaan met afval. Het is belangrijk om alle afvalstromen in beeld te brengen en vast te leggen. En aan de hand daarvan duidelijke keuzes te maken over de wijze waarop dat binnen de organisatie kan worden teruggebracht en gescheiden kan worden ingezameld. Inclusief afspraken daarover met de betreffende inzameldienst over de verwerking- en eventuele hergebruiksmogelijkheden.

Financiën programmalijn afval

Nr*	Lopende projecten	Dekking	Kosten	Raming	2020	2021	2022	2023	2024
3.1	**Zwerfafval campagne Friesland Schoon**	Ja	€ 36.000,-		€ 36.000,-	€ 36.000,-	€ 36.000,-	€ 36.000,-	€ 36.000,-
3.2	*Communicatiecampagne Samen halen we alles eruit*	Ja	€ 13.000,-		€ 13.000,-				
	Nieuwe projecten/vervolgprojecten*								
3.3	**Verbeteren afvalscheiding op scholen en koppeling educatie via het onderwijsprogramma**	Nee		€ 2.000,-		€ 2.000,-	€ 2.000,-	€ 2.000,-	€ 2.000,-
3.4	**Uitvoeren van onderzoek over de samenstelling van afvalstromen (sorteeranalyses)**	Nee		€ 3.000,-		€ 3.000,-	€ 3.000,-	€ 3.000,-	€ 3.000,-
3.5	**Vizier op de VANG Doelstellingen: bewustwordingscampagne****	Ja	€ 13.000,-			€ 13.000,-	€ 13.000,-	€ 13.000,-	€ 13.000,-
3.6	**Proef verruiming voorzieningen milieustraat (openingstijden)**	Nee		€ 25.000,-			€ 25.000,-		
3.7	**I.s.m. inzameldiensten verbeteren afvalscheiding bij bedrijven**	Nee		€ 5.000,-				€ 5.000,-	€ 5.000,-
3.8	**Excursie i.s.m. Omrin Ecopark de Wierde voor dorpen/wijken**	Nee		€ 4.000,-		€ 1.000,-	€ 1.000,-	€ 1.000,-	€ 1.000,-
3.9	**Optimalisatie scheiding bij inzameling grove huishoudelijke afvalstoffen (bijv. tapijt/laminaat)**	Nee		€ 2.000,-			€ 2.000,-		
3.10	**Onderzoek terugdringen en optimaal (lokaal) hergebruik afvalstromen gemeentehuis/-werkplaats**	Nee		€ 10.000,-		€ 10.000,-			
	Totaal				**€ 49.000,-**	**€65.000,-**	**€ 82.000,-**	**€ 60.000,-**	**€ 60.000,-**

** Klik op het nummer voor een uitgebreide beschrijving per project*
***hoort ook bij programmalijn Grondstoffen*

5.3.2 Programmalijn Grondstoffen (circulaire economie)

Waar staan we nu?
We staan als gemeente aan het begin van het circulair denken en werken. Een circulaire economie is een actueel onderwerp dat volop in ontwikkeling is. In 2018 is de gemeente aangesloten bij Circulair Friesland. Dit netwerk zet zich in om de grote ambities op het gebied van circulariteit te realiseren.

Wat is ons (concrete) doel?
Het doel is om grondstoffen zoveel mogelijk opnieuw (te laten) inzetten in de kringloop. Hiermee dragen we bij aan het terugdringen van de hoeveelheid afval.

Hoe bereiken we het doel?
Uitgangspunten bij het inbrengen van projecten zijn:

- We **faciliteren samenwerkingen tussen gemeente en bedrijven**, met als doel het samenbrengen van ketens en daarmee het stimuleren van de circulaire economie.
- **Onderzoeken** van de mogelijkheden om grondstoffen steeds opnieuw te gebruiken bij het produceren van nieuwe producten.

Sels oars
Waar mogelijk geeft de gemeente Waadhoeke vanuit de eigen organisatie het goede voorbeeld. Met betrekking tot grondstoffen betekent dit dat we inzetten op de volgende maatregelen, voortkomend uit het ambitiedocument van Circulair Fryslân uit 2019:

- Minimaal 10% circulair inkopen in 2020.
- Alleen circulair straatmeubilair plaatsen.

We onderzoeken de komende tijd hoe wij hier concreet invulling aan kunnen gaan geven.

In het overzicht op de volgende pagina zijn de projecten opgenomen.

Financiën programmalijn grondstoffen

Nr*	Lopende projecten	Dekking	Kosten	Raming	2020	2021	2022	2023	2024
3.11	**Deelname en ambities Circulair Friesland****	Ja	€ 3.000		€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€3.000	€ 3.000
	Nieuwe projecten								
3.12	**Ketenproef i.s.m. lokaal bedrijfsleven**	nee		€ 5.000					€ 5.000
3.13	**Onderzoek ontwikkeling materialenpaspoort voor gebouwen**	nee		€ 1.000				€ 1.000	
	Totaal				€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 4.000	€ 8.000

**Klik op de nummers voor een uitgebreide beschrijving per project.*
***hoort ook bij programmalijn Afvalstoffen*

BIJLAGE 1

Projectenbeschrijving
De nummering verwijst naar de projecten uit de verschillende hoofdstukken. Klik op de titels van de projecten om terug te gaan naar het financiële overzicht van de programmalijn.

Projecten 'Oars mei enerzjy omgean'

1.1 Pilot 'Verduurzamen gemeentelijk vastgoed' – ABC NOVA

Inhoud: Energiescans bij gemeentelijke gebouwen in Waadhoeke (Gemeentekantoor, Stadhuis, Martena State, muziekschool, Roelengahal). Mogelijkheden worden in kaart gebracht om de panden te verduurzamen, de kosten inzichtelijk te maken en bekeken wordt wat de mogelijkheden zijn voor een duurzame warmtevoorziening.
Looptijd: Afgerond.
Kosten: €33.000 (deel van het totaal bedrag van €100.000,- voor Streekwurk NW, Leeuwarden, Waadhoeke en Harlingen).
Financiering: Onderdeel combinatie van 3 Streekwurkprojecten. Cofinanciering via Streekwurk NW, Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden (50%-50%). Eenmalige bijdrage Waadhoeke €50.000,-. Totaal Streekwurk: €302.000,-.
Resultaat: 5 scans bij gebouwen in Waadhoeke.

1.2 'Koppeling duurzaamheidsagenda/MJOP's – Toulz

Inhoud: Koppelen van de ambities uit de duurzaamheidsagenda en het Sportbeleid betreffende de eigen gebouwen. Onderzoek naar mogelijkheden, opties en kosten van verduurzaming binnen de opgestelde MJOP's om de ambities in de duurzaamheidsagenda en het Sportbeleid voor de gemeentelijke gebouwen in de beheerplannen (MJOP's) te voegen. Bij behandeling van de MJOP's in de Raad worden er meerdere opties met bijbehorende financiering voorgelegd.
Looptijd: Tot juni 2020
Kosten: €9.100,-
Financiering: Gemeente
Resultaat: Bij behandeling van de MJOP's in de Raad worden er meerdere opties voorgelegd.

1.3 Pilot 'Wijken van de Toekomst' – Royal Haskoning/DHV

Inhoud: Met 2 wijken/dorpen in Waadhoeke (Ritsumasyl en de Bleek, Franeker) is een pilot gestart om met laagdrempelige bijeenkomsten met de wijk/dorp een uitvoeringsplan op te stellen om uiteindelijk een duurzame warmtevoorziening te realiseren. Inmiddels is de pilot in Ritsumasyl afgerond, in de Bleek moet de afsluitende avond nog plaatsvinden.
Looptijd: Tot 1 juli 2020.
Kosten: €25.000 euro (€151.000,- totaal voor 6 wijken in Streekwurk NW – Leeuwarden, Waadhoeke, Harlingen).
Financiering: Onderdeel combinatie van 3 Streekwurkprojecten. Cofinanciering via Streekwurk NW, Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden (50%-50%). Eenmalige bijdrage Waadhoeke €50.000,-. Totaal Streekwurk: €302.000,-.
Resultaat: 2 wijken in Waadhoeke hebben een uitvoeringsplan voor een duurzame warmtevoorziening (in totaal 6 wijken in Streekwurk NW).

1.4 Project MKB verduurzamen – Energie met MKB/Synovem

Inhoud: Energiescans tegen lager tarief voor MKB-bedrijven. Bedrijven kunnen zich aanmelden bij Energie voor MKB en Synovem voor advies over warmte/energie/zonnepanelen.
Looptijd: Afgerond.
Kosten: €17.000 (€51.000,- totaal voor Streekwurk NW – Leeuwarden, Waadhoeke, Harlingen)
Financiering: Onderdeel combinatie van 3 Streekwurkprojecten. Cofinanciering via Streekwurk NW, Harlingen, Waadhoeke en Leeuwarden (50%-50%). Eenmalige bijdrage Waadhoeke €50.000,-. Totaal Streekwurk: €302.000,-
Resultaat: 22 adviezen voor Waadhoeke. Project krijgt vervolg met "Aan de slag met MKB".

1.5 Onderzoek project Energiecoach

Inhoud: Samen met de provincie Fryslân en de gemeente Harlingen worden de mogelijkheden en kosten onderzocht voor het opzetten en inbedden van een Energiecoach traject. Gebaseerd op het succesvolle model van de Energiecoach in de gemeente Leeuwarden. De Energiecoach zal richten op energiebesparing én vroegsignalering bij minima en daarom wordt het project samen met SoZaWe en de gebiedsteams in Waadhoeke en Harlingen opgezet.
Looptijd: tot juni 2020.
Kosten: €25.000,- (totaal voor Waadhoeke en Harlingen)
Financiering: Provincie
Resultaat: Plan van aanpak voor het opzetten, inbedden en inzichtelijk maken van de kosten van een Energiecoach in Waadhoeke en Harlingen.

1.6 Project 'Aan de slag met MKB' – Freonen fan Fossyl Fry Fryslân (FFFF).

Inhoud: Vervolg op het project MKB verduurzamen, waarin scans werden aangeboden voor MKB-bedrijven. Samen met de FUMO, FFFF, 'Energie voor MKB' en 'Synovem' wordt een structuur opgezet binnen de gemeente waarbij ondernemers worden geholpen met de verplichte Informatieplicht Energiebesparing. Daarnaast krijgen bedrijven 50% op adviesdiensten voor het verduurzamen van hun bedrijf. De MKB wordt ondersteund om de adviezen ook daadwerkelijk uit te voeren. Communicatie via het Ondernemersloket en het Duurzaam Bouwloket.
Looptijd: Tot dec. 2020. Vanaf 2021 structureel aanbieden.
Kosten: €20.000,- incidenteel. Vanaf 2021 €20.000,- structureel.
Financiering: via Stadsregio en Streekwurk NW. Vanaf 2021 Gemeente.
Resultaat: Structuur opzetten om in 2020 20 MKB-bedrijven in Waadhoeke te ondersteunen om maatregelen uit te voeren.

1.7 Regeling Reductie Energieverbruik

Inhoud: In samenwerking met Stichting 'Winst uit je Woning' organiseert de gemeente Waadhoeke een gezamenlijke inkoopactie. Doormiddel van verzending van brieven naar alle particuliere woningeigenaren in de gemeente kunnen inwoners zich aanmelden voor het collectief inkopen van bijvoorbeeld zonnepanelen of isolatiemaatregelen. Elke particuliere woningeigenaar in de gemeente Waadhoeke ontvangt daarnaast een voucher van 70 euro. Dit vouchergeld kan besteed worden aan kleinschalige besparingsmaatregelen, zoals tocht strips en radiatorfolie, in de lokale bouwmarkten.
Looptijd: 2020 (mogelijkheid tot uitloop maart 2021 i.v.m. Corona)

Kosten: € 715.000,-.
Financiering: Subsidie vanuit het Rijk en €30.000 euro vanuit de gemeente.

1.8 Duurzaam Bouwloket Waadhoeke

Inhoud: In stand houden van de vernieuwde website www.duurzaambouwloket.nl/waadhoeke per september 2019. Communicatie over duurzaamheid/subsidies/advies via het loket. Inpassen op eigen communicatiekanalen. Technische ondersteuning en updates van het Bouwloket.
Looptijd: 2018 – e.v.
Kosten: €7.500,-.
Financiering: Tot 2018: via provincie/VNG. Na 2018: gemeente.
Resultaat: Het in standhouden van het online duurzaam bouwloket voor de gemeente Waadhoeke.

1.9 Pilot 'Verduurzamen maatschappelijk vastgoed' – partij nog niet bekend.

Inhoud: Energiescans bij maatschappelijk vastgoed. Naast het gemeentelijk vastgoed is er ook behoefte om sportverenigingen, scholen, musea etc. te helpen met inzichtelijk maken van hun mogelijkheden om te verduurzamen.
Looptijd: Project start in september, tot 31 december 2020.
Kosten: €12.000,- (€ 36.000,- totaal voor Streekwurk NW – Leeuwarden/ Waadhoeke/ Harlingen)
Financiering: Via Streekwurk en Stadsregio.
Resultaat: Budget voor 15 scans (€ 800,- per scan) (43 binnen Streekwurk NW).

1.10 Energiecoach 'Energiebesparing bij minima'

Inhoud: De gemeente Waadhoeke zet, samen met provincie en gemeente Harlingen een Energiecoach in met als doel energiebesparing, bewustwording en vroegsignalering bij minima. Er is een koppeling met de gebiedsteams in beide gemeenten en SoZaWe. De energiecoach zal naast het geven van adviezen over energiebesparingen, een vroegsignaleringsfunctie hebben. Er zal ook nadrukkelijk een combinatie worden gezocht met huurdervereningen en woningbouwcorporaties, ook met betrekking tot cofinanciering.
Looptijd: 2021 e.v.
Kosten: € 30.000,- (Deel Waadhoeke, € 60.000,- in totaal)
Financiering: Gemeente Waadhoeke en Harlingen (mogelijkheden cofinanciering vanuit woningbouwcorporaties wordt onderzocht)
Resultaat: Structurele inzet van een energiecoach in Waadhoeke en Harlingen.

1.11 Uitbreiding/verbetering communicatiekanalen gemeenten en het Duurzaam Bouwloket Waadhoeke

Inhoud: Om als gemeente de loketfunctie beter in te vullen is het nodig de bestaande communicatiekanalen van de gemeente op het gebied van duurzaamheid op te waarderen en structureel van aard te maken. We willen het bereik vergroten en de communicatie richting inwoners en bedrijven verbeteren. Daarnaast zal het Duurzaam Bouwloket belangrijk worden als dé portal tussen ontwikkelingen enerzijds en inwoners/ondernemers anderzijds. Ondernemers en energiecoöperaties krijgen een plek in het bouwloket voor opzetten consortia en uitwisselen van informatie. Er wordt een koppeling gemaakt met het ondernemersloket van de gemeente Waadhoeke.
Looptijd: 2020/2021

Kosten: €30.000,-
Financiering: Rijk (eenmalige uitkering decembercirculaire 2019).
Resultaat: Communicatieplan voor structurele communicatie over onderdelen duurzaamheidsagenda. En een online loket/portal dat voorziet in de behoefte van inwoners en ondernemers om advies en duidelijkheid te bieden op het thema duurzaamheid.

1.12 Collectieve inkoopactie zonnepanelen en isolatie (vervolg op 2020).

Inhoud: Gemeente Waadhoeke organiseert voor de jaren 2021 en verder een gezamenlijke inkoopactie zonnepanelen en isolatie. Door middel van verzending van brieven naar alle particuliere woningeigenaren in de gemeente kunnen inwoners zich aanmelden voor het collectief inkopen van bijvoorbeeld zonnepanelen of isolatiemaatregelen. Dit wordt uitgevoerd door een externe partij. De collectieve inkoopactie wordt opgezet met de ervaringen van het RRE-project dat in 2020 uitgevoerd wordt. Enige kosten voor de gemeente zijn communicatie- en organisatiekosten van bijvoorbeeld brieven en bijeenkomsten.
Looptijd: 2021 e.v.
Kosten: €20.000,-, structureel.
Financiering: Gemeente.
Resultaat: Een jaarlijkse inkoopactie die inkoopvoordelen biedt voor inwoners. En daarnaast bijdraagt aan energiebesparing en CO2-reductie.

1.13 Duurzaamheidslening Waadhoeke

Inhoud: Het instellen van een revolverend fonds om duurzaamheidsleningen voor inwoners beschikbaar te stellen. Inwoners kunnen onder gunstige condities geld lenen van de gemeente om duurzaamheidsinvesteringen te doen. De lagere energielasten, door de investeringen, zorgen voor ruimte om de lening af te lossen.
Looptijd: 2021 e.v.
Kosten: Nog niet bekend. Er komt een apart voorstel voor raad.
Financiering: Gemeente en SVN
Resultaat: Een duurzaamheidslening van Waadhoeke voor inwoners van de gemeente.

1.14 Aan de slag met MKB (vanaf 2021)

Inhoud: Structureel vervolg van het project ‘Aan de slag met MKB’ (2020). Samen met de FUMO, FFFF, ‘Energie voor MKB’ en ‘Synovem’ wordt een structuur opgezet binnen de gemeente waarbij ondernemers worden geholpen met de verplichte Informatieplicht Energiebesparing. Daarnaast krijgen bedrijven 50% korting op adviesdiensten voor het verduurzamen van hun bedrijf. De MKB wordt ondersteund om de adviezen ook daadwerkelijk uit te voeren. Communicatie via het Ondernemersloket en het Duurzaam Bouwloket.
Looptijd: 2021 e.v.
Kosten: €20.000,- structureel.
Financiering: Gemeente.
Resultaat: Structuur opzetten om per jaar 20 MKB-bedrijven in Waadhoeke te ondersteunen om maatregelen uit te voeren.

1.15 Verkennen mogelijkheden landbouw

Inhoud: De thema’s van de duurzaamheidsagenda toevoegen aan de huidige gespreksagenda met de agrarische sector. Deze sector heeft een essentiële rol met betrekking tot besparing en opwekken van energie, bevorderen biodiversiteit en circulaire economie.

Looptijd: Structureel
Kosten: N.v.t.
Financiering: N.v.t.
Resultaat:

1.16 Regionale Energie Strategie invulling Waadhoeke

Inhoud: Participeren in de Regionale Energie Strategie Fryslân. Samen met alle gemeenten, provincie en It Wetterskip wordt de RES Fryslân opgesteld om invulling te geven aan de landelijke doelstelling om in 2030 49% CO2-reductie te behalen ten opzichte van 1990. Binnen de RES-Fryslân wordt een bod samengesteld van de Friese bijdrage aan de landelijke doelstelling. Ook is er een communicatie en draagvlak traject gestart en wordt gewerkt aan bouwstenen voor landschappelijke inpassing voor de grootschalige opwek van schone energie. De raad van Waadhoeke heeft op 5 november 2019 ingestemd met de startnotitie RES-Fryslân.
Looptijd: tot 2030
Kosten: €14.000,-
Financiering: Gemeente. Structurele middelen zijn beschikbaar gesteld in begroting 2020.
Resultaat: Waadhoeke neemt deel aan de RES-Fryslân structuur om samen invulling te geven aan de landelijke doelstellingen Klimaatakkoord. De kennis, kunde en bouwstenen uit de RES worden als instrumenten gebruikt voor doelstellingen uit de Duurzaamheidsagenda m.b.t. grootschalige opwek.

1.17 Warmtetransitie Visie (WTV)

Inhoud: Opstellen van een warmtetransitie visie die eind 2021 aan de Raad voorgelegd wordt. In deze Warmtetransitie Visie wordt de route geschetst tot aan 2050 om alle woningen in Waadhoeke van een alternatieve warmtebron te voorzien. De warmtetransitie is het onderdeel van de Energietransitie dat de grootste impact zal hebben in de persoonlijke leefomgeving van inwoners en bedrijven. Voor deze ingrijpende verandering is een goed onderbouwde visie nodig die door de raad zal moeten worden vastgesteld. Er zal een kerngroep van gemeente, woningbouwcoöperaties, huurdersverenigingen en bewonersraden worden opgezet die samen met een nog te bepalen externe adviseur de Warmtetransitie Visie zal opstellen.
Looptijd: 2020-2021
Kosten: € 200.000,-
Financiering: Rijk (eenmalige uitkering decembercirculaire 2019)
Resultaat: Een visie waarin duidelijk wordt welke stappen moeten worden ondernomen om inzicht te krijgen in de planning, de vraag naar warmte, de alternatieve bronnen en de benodigde infrastructuur.

1.18 Energiemixmethode dorpen Waadhoeke

Inhoud: De dorpen krijgen de mogelijkheid om zelf de energiemixmethode, of een andere vergelijkbare methode, binnen hun gemeenschap te organiseren. Binnen het dorpen- en wijkenfonds is er ruimte voor vier dorpen per jaar. De energiemixmethode is bedoeld om de beweging in te zetten in dorpen en wijken ten behoeve van de energie- en warmtetransitie. Het is een bewezen concept dat zorgt voor een betere informatievoorziening en het creëren van draagvlak bij inwoners.
Looptijd: 2020 e.v.
Kosten: €20.000,- (€5.000,- per dorp).
Financiering: Gemeente (ontwikkelsubsidie dorpen-en wijkenfonds).

Resultaat: Vier dorpen/wijken per jaar krijgen de mogelijkheid om een bijeenkomst met de energiemixmethode te organiseren.

1.19 Aanbrengen laadpalen gemeentekantoor Franeker – Van der Weerd

Inhoud: Aanbrengen van 7 laadpalen met 14 oplaadpunten op het openbaar toegankelijke parkeerterrein naast het gemeentekantoor.
Looptijd: Afgerond.
Kosten: €25.000,-
Financiering: Gemeente, in budget herinrichting terrein gemeentekantoor.
Resultaat: 14 oplaadpunten. Overdag voor bezoekers/externen. Op avonden en in het weekend openbaar beschikbaar.

1.20 Opstellen beleidsregels publieke laadpalen

Inhoud: Opstellen beleidsregels van publieke laadpalen in de gemeente Waadhoeke. Beleidsregels omtrent publieke laadpalen zijn nodig om duidelijkheid te bieden over waar de laadpalen worden geplaatst. Ook geven ze duidelijkheid over wat voor consequenties het heeft op betrekking tot bijvoorbeeld parkeren. Daarnaast zijn beleidsregels nodig om aan te sluiten bij de collectieve aanbesteding van laadpalen in provinciaal verband.
Looptijd: Eind 2020
Kosten: n.v.t.
Financiering: n.v.t.
Resultaat: Beleidsregels voor publieke laadpalen.

1.21 Aansluiten bij collectieve aanbesteding laadpalen provincie

Inhoud: Provincie organiseert het proces om te komen tot een gezamenlijke aanbesteding van publieke laadpalen binnen Fryslân. De gemeente Waadhoeke is hier bij aangesloten en kan hier gebruik van maken wanneer de eigen beleidsregels voor publieke laadpalen zijn vastgesteld.
Looptijd: Eind 2020
Kosten: n.v.t.
Financiering: n.v.t.
Resultaat: Aanbestedingsvoordeel bij collectieve aanbesteding voor plaatsing van laadpalen.

1.22 Opstellen leidraad verduurzamen wagenpark

Inhoud: Het opzetten van een leidraad voor de circulaire aanbesteding van een duurzaam wagenpark. De leidraad bevat alle informatie die relevant is voor het kunnen uitbrengen van een aanbieding voor de Europese aanbesteding. Daaronder het Programma van eisen, standaardformulieren en bijlagen.
Looptijd: 2021
Kosten: N.v.t.
Financiering: N.v.t.
Resultaat: Een leidraad om het wagenpark van de gemeente te verduurzamen.

Projecten 'Oars mei offâl omgean'

3.1 Project Zwerfafval campagne Friesland Schoon

Inhoud: In samenwerking met de Friese Milieu Federatie, het Instituut voor Natuur en Duurzaamheid (IVN) en Omrin worden verschillende uitvoeringsprojecten gericht op de aanpak van zwerfafval opgezet. Samen met inwoners, onderwijs (o.a. Himmelwike), organisaties en instellingen. Ook sluit de gemeente zich aan bij de aanpak van Nederland Schoon. Jaarlijks wordt, aan de hand van een keuzeprogramma, bepaald welke uitvoeringsprojecten worden gestart.
Looptijd: 2020 e.v.
Kosten: € 36.000,-
Financiering: Aanvraag landelijke vergoedingsregeling Afvalfonds van € 1,19 per inwoner.
Resultaat: Bewustwording van de effecten van zwerfafval in de leefomgeving met als doel daarmee bij dragen aan een schone gemeente.

3.2 Project communicatiecampagne "Samen halen we alles eruit"

Inhoud: Deelname aan de provinciale voorlichtings- en communicatiecampagne "Samen halen we alles eruit" van Friese gemeenten en Omrin. We zetten communicatiemiddelen in, gericht op het verbeteren van het afvalscheidingsgedrag van huishoudens.
Looptijd: Tot eind 2020.
Kosten: € 13.000,- (€ 0,65 per aansluiting per jaar).
Financiering: Gemeente (dekking uit beschikbare budget binnen het taakveld Afval).
Resultaat: Verbeteren van het scheidingsgedrag van huishoudens.

3.3 Verbeteren afvalscheiding op scholen en koppeling educatie via het onderwijsprogramma.

Inhoud: Om de hoeveelheid afval structureel terug te dringen, is het belangrijk kinderen en jongeren vroeg te betrekken bij het thema. Voor het onderdeel zwerfaval wordt er momenteel al samengewerkt met het onderwijs. De wens is om dit breder te trekken over het gehele thema afval. Optimale afvalscheiding in schoolgebouwen is goed voor de voorbeeldfunctie. Via het aanbieden van Natuur en milieueducatie op scholen, in samenwerking met het Instituut voor Natuur en Duurzaamheid en Omrin, kunnen er activiteiten aangeboden worden over het onderwerp Afval.
Looptijd: 2021 e.v.
Kosten: € 2.000,- per jaar.
Financiering: Gemeente (bijdrage gemeente aan het reguliere aanbod van NME en via IVN-programma).
Resultaat: Verbeteren afvalscheiding op scholen en bijdrage aan de bewustwording bij kinderen en jongeren over het belang van afvalscheiding.

3.4 Uitvoeren van onderzoek over de samenstelling van afvalstromen (sorteeranalyses)

Inhoud: De restafvalcontainer van huishoudens bevat diverse componenten, zoals bijvoorbeeld papier en gft-afval, die niet in het restafval thuis horen. Op grond van de samenstelling kan worden bepaald wat er bij de inzameling goed gaat, wat beter kan en welke afvalstromen extra aandacht vragen. Periodiek onderzoek naar de samenstelling is nodig om zicht te krijgen op het scheidingsgedrag van huishoudens. Door middel van een steekproef, in de vorm van sorteeranalyses, wordt er gekeken naar de samenstelling van de inhoud van restafvalcontainers. De sorteeranalyses vinden tweemaal per jaar plaats.

Looptijd: 2021 e.v.
Kosten: € 3.000,- per jaar
Financiering: Gemeente (dekking uit beschikbare budget binnen het taakveld Afval).
Resultaat: Inzicht krijgen in de actuele samenstelling van het huishoudelijk restafval.

3.5 Vizier op de VANG Doelstellingen: bewustwordingscampagne

Inhoud: Vervolg op de communicatiecampagne "Samen halen we alles eruit" van Friese gemeenten en Omrin. De vervolgcampagne is gericht op de bewustwording, afvalpreventie én het verbeteren van het afvalscheidingsgedrag van huishoudens.
Looptijd: 2021 - 2025
Kosten: € 13.000,- per jaar (gebaseerd op budget 2020 in afwachting van definitieve uitwerking van het vervolg)
Financiering: Gemeente (dekking uit beschikbare budget binnen het taakveld Afval).
Resultaat: Verbeteren van het scheidingsgedrag en het bijdragen aan het realiseren van de scheidingsdoelstelling van ten minste 75% in 2020 en 80% in 2025 en afname van het restafval naar 30 kilo in 2025.

3.6 Proef verruiming voorzieningen en openingstijden milieustraat

Inhoud: De milieustraat heeft een belangrijke rol bij de inname en scheiding van grove afvalstoffen van huishoudens. Bezoekersaantallen tonen aan dat de milieustraat voorziet in een grote behoefte bij huishoudens om hun afval te storten. De milieustraat is ingericht voor de inname en scheiding van grove huishoudelijke afvalstoffen. Bijvoorbeeld elektrische apparaten, grof tuinafval, meubels en matrassen. Zo'n 90% van het ingeleverde afval wordt op de milieustraat direct gescheiden en afgevoerd voor hergebruik. Mogelijk kunnen innamevoorzieningen ook nog verder worden uitgebreid (bijv. voor tapijt/vloerbedekking/laminaat). Het wordt steeds belangrijker om optimaal aan te sluiten bij de behoefte van huishoudens wanneer het gaat om ruimere openingstijden. Met een proefproject zal daar ervaring mee worden opgedaan.
Looptijd: 2022
Kosten: € 25.000,- (uitgaande van proef van extra 2-4 uur avondopenstelling per week: € 40 per uur per toezichthouder).
Financiering: Gemeente.
Resultaat: Uitbreiding van de mogelijkheden voor huishoudens (serviceniveau) om grove afvalstoffen in te leveren en daarmee bij te dragen aan de afvalscheiding.

3.7 Het verbeteren van het scheidingsgedrag bij bedrijven

Inhoud: Binnen bedrijven komen allerlei afvalstoffen vrij die verschillen in aard en omvang. Uitgangspunt is dat daar algemene scheidingsregels op van toepassing zijn, die in het kader van het activiteitenbesluit milieubeheer staan beschreven. Relatief kleine bedrijven die daar niet onder vallen hebben te maken met andere scheidingsregels die enigszins vergelijkbaar zijn met die van huishoudens. Hiervoor zijn landelijke richtlijnen per categorie afvalstof opgesteld. De interpretatie daarvan is vooral afhankelijk van de specifieke omstandigheden binnen bedrijven. Op grond hiervan kunnen zelfstandig keuzes voor afvalscheiding worden gemaakt.
Op grond daarvan gaat de gemeente met bedrijven in gesprek om de afvalscheiding te optimaliseren.
Looptijd: 2023-2025
Kosten: € 5.000,-
Financiering: Gemeente

Resultaat: Verbeteren van het scheidingsgedrag van bedrijven.

3.8 Organiseren excursies voor dorpen en wijken naar Ecopark de Wierde

Inhoud: Wat er na het legen van de afvalcontainer met het afval gebeurt is voor heel veel inwoners niet duidelijk. Het afval van huishoudens wordt afgevoerd naar verwerkingslocaties zoals Ecopark de Wierde van Omrin, vlakbij Heerenveen. Een excursie naar verwerkingslocaties, zoals het Ecopark, geeft duidelijkheid over wat er verder met het huishoudelijke afval gebeurd. Vaak is dit voor mensen 'eye opener'. Dorpsbelangen en wijkverenigingen worden benaderd om met een groep vanuit het dorp mee te gaan op excursie naar Ecopark de Wierde. Daarnaast is het mogelijk dat Omrin een informatiebijeenkomst in dorpen organiseert, waarbij preventie en afvalscheiding centraal staan. Hierbij kunnen de aanwezigen via een VR bril een virtueel bezoek brengen aan de SBI, de KSI en de REC.
Looptijd: 2021 e.v.
Kosten: € 4.000,- (€ 100,- per excursie)
Financiering: Gemeente.
Resultaat: Het vervolg van de afvalverwerking te laten zien in combinatie met voorlichting en daarmee inwoners te motiveren voor afvalscheiding (ambassadeursfunctie richting de eigen omgeving).

3.9 Verkenning optimalisatie scheiding bij inzameling grove huishoudelijke afvalstoffen

Inhoud: Naast de scheiding via de milieustraat, wordt grof huishoudelijk afval van huishoudens 6 keer per jaar in een route opgehaald. De samenstelling daarvan is zeer divers en bestaat uit een groot aantal verschillende componenten. Dat wordt nu grotendeels ongescheiden als restafval afgevoerd. Met scheiding van deze afvalstroom wordt concreet bijgedragen aan het realiseren van de scheidingsdoelstellingen. De inzameling en scheiding van deze afvalstroom levert echter grote praktische consequenties op bij de uitvoering. Op grond daarvan dient er eerst een analyse van de samenstelling en verkenning van de mogelijkheden plaats te vinden, voordat er evt. keuzes op uitvoeringsniveau kunnen worden gemaakt.
Looptijd: 2022
Kosten: €2.000,-
Financiering: Gemeente.
Resultaat: Onderzoek naar de mogelijkheden voor het scheiden van grof huishoudelijk afval dat bij huishoudens wordt opgehaald.

3.10 Onderzoek terugdringen en optimaal (lokaal) hergebruik afvalstromen gemeentekantoor/-werkplaats

Inhoud: In de gemeentelijke organisatie komen allerlei soorten afvalstoffen vrij. De gemeente heeft een belangrijke voorbeeldfunctie als het gaat om het verantwoord omgaan met afval. Het is belangrijk om alle afvalstromen binnen het gemeentekantoor in beeld te brengen en vast te leggen. Aan de hand daarvan kunnen duidelijke keuzes worden gemaakt over hoe de hoeveelheid kan worden teruggebracht en hoe het beter gescheiden kan worden.
Looptijd: 2021-2022
Budget: €10.000,-
Financiering: Gemeente (dekking uit beschikbare budget binnen het taakveld Afval).
Resultaat: Onderzoek naar de mogelijkheden voor het scheiden en hergebruik van afvalstromen uit de gemeentelijke organisatie.

3.11 Deelname en uitvoeren ambities Circulair Fryslân

Inhoud: Begin 2016 is de Vereniging Circulair Friesland (VCF) opgericht. Dit is een samenwerkingsverband van Friese bedrijven, de provincie Fryslân, Friese gemeenten, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor een circulaire economie. De gemeente Waadhoeke heeft zich in 2019 aangesloten bij dit Friese netwerk. De gemeente draagt daarmee bij aan de vastgestelde ambities, namelijk minimaal 10% van fysieke producten circulair in te kopen, circulair geproduceerd straatmeubilair en bij vervanging binnen het wagenpark in te zetten op niet-fossiele voertuigen. Tevens is aangesloten bij Bouwcirculair voor het verduurzamen van de betonketen.

Looptijd: 2020-2021

Kosten: € 3.000,- per jaar (lidmaatschap VCF en Bouwcirculair)

Financiering: Gemeente (binnen de post samenwerkingen).

Resultaat: Samenwerken met allerlei partijen in Fryslân bij het aanjagen van de nieuwe circulaire economie

3.12 Ketenproef i.s.m. lokaal bedrijfsleven om afvalstromen in beeld te brengen en (nieuwe) lokale afzetmogelijkheden te bepalen

Inhoud: Binnen bedrijven komen allerlei afvalstromen vrij die te maken hebben met het type onderneming en het bijbehorende productieproces. Ieder bedrijf is autonoom als het gaat om inkoop van benodigdheden, afzet van producten en de afvoer van afvalstoffen. Allerlei ketens lopen daardoor wellicht langs elkaar of kunnen op lokaal niveau beter met elkaar worden verbonden dan wel benut. Afvalstoffen of overtollige materialen op de ene locatie kunnen misschien weer goed dienen als (secundaire) grondstof op een andere locatie. Door een ketenanalyse te doen van lokale bedrijfscategorieën kan inzicht worden verkregen in vrijgekomen en benodigde materialen. Met een proef worden de stromen in een bepaalde branche in beeld gebracht en wordt gezocht naar (nieuwe) lokale afzetmogelijkheden. Hierdoor kunnen ketens op lokaal niveau worden verkort dan wel gesloten.

Looptijd: 2024-2025

Budget: € 5.000,-

Financiering: Gemeente

Resultaat: Inzicht krijgen in de keten van afvalstromen binnen bedrijven en bij te dragen aan een lokale circulaire economie.

3.13 Onderzoek mogelijkheden ontwikkeling materialenpaspoort voor gebouwen

Inhoud: Grondstoffen zijn schaars en gelimiteerd beschikbaar. Om te voorkomen dat stoffen in het afvalstadium definitief worden verbrand is het noodzakelijk dat gebruikte grondstoffen en materialen herkenbaar zijn. Voor gebouwen en projecten is daarvoor het materialenpaspoort ontwikkeld. Hierdoor krijgen materialen een identiteit, waardoor ze niet meer onherkenbaar als afvalstof worden afgevoerd. Daarmee wordt op concrete wijze bijgedragen aan de circulaire economie. Waadhoeke gaat de haalbaarheid van het toepassen van deze systematiek onderzoeken. Hiervoor sluiten we aan bij landelijke bestaande initiatieven. In de landelijke werkgroep ‘Circulair Bouwen 2023’ is een voorzet gemaakt van hoe een uniform paspoort eruit zou kunnen zien.

Looptijd: 2023

Budget: € 1.000,-

Financiering: Gemeente

Resultaat: Materialenpaspoort voor gebouwen of projecten.

BIJLAGE 2

Overzicht van alle 17 Sustainable development goals

Klik hier om terug te keren naar de tekst

BIJLAGE 3

Afwegingskader zonneweides

Klik hier om terug te keren naar de tekst

AANVRAAG ZONNEWEIDE(S) IN GEMEENTE WAADHOEKE	
NAAM AANVRAGER	
OMSCHRIJVING VOORSTEL	
DATUM	
MINIMAAL 50% COOPERATIEF	*NEE: aanvraag komt niet in aanmerking* *JA: invullen afwegingstabel*
PLAN LANDSCHAPPELIJK INPASSING	*NEE: aanvraag komt niet in aanmerking* *JA: invullen afwegingstabel*

AWEGINGSTABEL

Waarde / Afwegingscriteria	0	1	totaal
Eigendom opwek Coöperatief (60% - 75%) Een initiatief kan een punt scoren wanneer het duurzame opwekpercentage wat lokaal eigendom komt (gemeente) 60% of hoger is.			
Nabijheid onderstation Tennet Het zonnepark wordt aangelegd binnen een straal van 4 kilometer van een onderstation van Tennet.			
Zon combineren met wind Zonneparken worden bij voorkeur aangelegd bij bestaande windmolens om zo de piekbelasting van het net te verminderen.			
Clustering zonneparken Grootschalige zonneparken worden geclusterd om versnippering in het landschap tegen te gaan.			
totaalscore aanvraag			

BIJLAGE 4

Motie Zienswijze 'meer romte voor een open discussie over duurzame energie

Klik hier om terug te keren naar de tekst

M O T I E vreemd aan de orde van de dag

Motie conform artikel 29 van het reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Waadhoeke 2018.

Onderwerp: Zienswijze Waadhoeke: meer romte voor een open discussie over duurzame energie

De raad van de gemeente Waadhoeke, in vergadering bijeen op donderdag 12 december 2019

Kennisgenomen hebbende van:
● De startnotitie RES Fryslân

Overwegende dat:
● Er een grote energie opgave voor ons ligt
● De provincie Fryslân volgend jaar moet aangeven hoe onze provincie bijdraagt aan de nationale duurzaamheidsdoelstellingen
● De provincie Fryslân de mogelijkheid biedt om tot 15 december 2019 zienswijzen in te dienen op haar ontwerpverordening Romte
● Deze ontwerp-Verordening Romte onvoldoende romte biedt voor de ambitieuze duurzaamheidsambitie waar we met z'n allen voor staan
● Deze ontwerp-Verordening Romte een open discussie over een goede energie-mix in de weg staat
● Dat de RES een gezamenlijke verantwoordelijkheid is waar draagvlak op verschillende niveaus nodig is
● Dat de inwoners van Waadhoeke nog niet geïnformeerd of betrokken zijn bij het proces
● Dat dorpsmolens worden getroffen door dit beleid terwijl dorpsmolens de brug kunnen zijn om inwoners te betrekken bij de duurzaamheidsambities #draagvlak
● Bedrijven in het buitengebied in hun duurzaamheidsinitiatieven worden beperkt, terwijl bedrijven in het buitengebied bij uitstek geschikte locaties hebben om een bijdrage te leveren aan onze duurzaamheidsambitie
● Andere ontwikkelingen zoals waterstof, warmtenetten, gecombineerd met geothermie, restwarmte en aquathermie op korte termijn onvoldoende concreet zijn

Verzoekt het college:

---

1. De volgende punten in een reactie op de ontwerp-Verordening Romte uiterlijk 15 december 2019 bij de provincie Fryslân kenbaar te maken:
   - Dorpen moeten meer tijd krijgen om een verzoek in te dienen voor (opwaardering van) een dorpsmolen.
   - Voor eventuele nieuwe dorpsmolens en opwaardering van bestaande (dorps)molens geen saneringsbepalingen toe te passen.
   - Duurzaamheidsinitiatieven van bedrijven in het buitengebied niet te beperken tot maximaal het
     eigen energieverbruik.
   - Een tiphoogte van windturbines bij bedrijven in het buitengebied tot 120 meter toe te staan
   - Te (blijven) investeren in kennisontwikkeling rond waterstof, geothermie, restwarmte en aquathermie

2. T.a.v. het gemeentelijk beleid:
   - In lijn met de Friese ontwikkelingen een eigen visie voor Waadhoeke te bepalen waarbij onze inwoners betrokken worden mede d.m.v. concrete projecten
   - De gemeenteraad te informeren over de voortgang van die eigen visieontwikkeling

En gaat over tot de orde van de dag. CDA, SAM, VVD, CU